

Advies Raad van State inzake het ontwerp van een algemene maatregel van bestuur, houdende wijziging van de bijlage bij het Uitvoeringsbesluit Ambtenarenwet 2017 in verband met de wijziging van het eed- en belofteformulier van het Rijk en toevoeging en wijziging van eed- en belofteformulieren van overige overheidswerkgevers

Nader Rapport

Aan de Koning

Nader rapport inzake het ontwerp van een algemene maatregel van bestuur, houdende wijziging van de bijlage bij het Uitvoeringsbesluit Ambtenarenwet 2017 in verband met de wijziging van het eed- en belofteformulier van het Rijk en toevoeging en wijziging van eed- en belofteformulieren van overige overheidswerkgevers.

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw Kabinet van 30 april 2024, nr. 2024001069, machtigde Uwe Majesteit de Afdeling advisering van de Raad van State haar advies inzake het bovenvermelde ontwerp van een algemene maatregel van bestuur rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 21 augustus 2024, nr. W04.24.00095/I, bied ik U hierbij aan.

Het voorstel heeft de Afdeling advisering (hierna: de Afdeling) aanleiding gegeven tot opmerkingen ten aanzien van de nieuwe ambtseed in relatie tot bestaande staatsrechtelijke uitgangspunten. Verder adviseert de Afdeling in de toelichting te verduidelijken dat voor de in de ambtseed verwoorde uitgangspunten een cultuur noodzakelijk is waarin ambtenaren voldoende ruimte hebben om op grond van hun professionele oordeel te adviseren en in dat kader te reflecteren op mogelijke spanningen met het algemeen belang.

De tekst van het advies van de Afdeling treft u hieronder cursief aan. Aansluitend op het advies van de Afdeling vindt u mijn reactie.

Dit ontwerpbesluit wijzigt de tekst van de ambtseed voor ambtenaren bij verschillende overheidsinstaties. De eed voor rijksambtenaren wordt volledig herzien en gemoderniseerd. Onder andere staat in de herziene tekst dat de rijksambtenaar werkt 'in het algemeen belang voor onze samenleving'. Daarnaast hebben circa 70 andere overheidswerkgevers dan het Rijk wijzigingsverzoeken ingediend. Ook deze zijn in het ontwerpbesluit verwerkt.

De Afdeling advisering van de Raad van State constateert dat de aanpassing van de ambtseed voor Rijksambtenaren vragen oproept die de toelichting, en onderliggende Kamerbrieven, onbeantwoord laten. Hierbij gaat het om de verhouding van de nieuwe tekst van de ambtseed tot staatsrechtelijke uitgangspunten die onlangs door de regering zijn geëxpliciteerd in antwoord op vragen van de Tweede Kamer.

De Afdeling adviseert in de toelichting te bevestigen dat met de nieuwe ambtseed geen afbreuk wordt gedaan aan deze staatsrechtelijke uitgangspunten. Zij adviseert verder in de toelichting te verduidelijken dat voor de in de ambtseed verwoorde uitgangspunten een cultuur noodzakelijk is waarin ambtenaren voldoende ruimte hebben om op grond van hun professionele oordeel te adviseren en in dat kader te reflecteren op mogelijke spanningen met het algemeen belang.

1. Inhoud en achtergrond van de voorgestelde ambtseed

Het ontwerpbesluit geeft uitvoering aan de wens om de tekst van de ambtseed en de belofte die ambtenaren afleggen bij indiensttreding, te vernieuwen. De toelichting stelt dat de huidige tekst 'als verouderd en moeilijk te begrijpen wordt ervaren en niet meer goed aansluit bij wat de samenleving, de volksvertegenwoordiging en de rijksoverheid belangrijk vinden in de manier waarop rijksambtenaren hun functie vervullen.'¹ Daarom is de nieuwe tekst, aldus de toelichting, geschreven in 'begrijpelijke en herkenbare taal'. Directe aanleiding voor het wijzigen van de ambtseed is vooral de motie-

¹ Nota van toelichting, punt 2.

Ellian. Daarin roept de Tweede Kamer de regering specifiek op om het element 'trouw aan de publieke taak' toe te voegen aan de ambtseed.²

In de voorgestelde tekst worden op enkele punten nieuwe formuleringen gebruikt. Waar bijvoorbeeld in de huidige tekst de ambtenaar zweert/belooft dat hij of zij plichtsgetrouw en nauwgezet de aan hem/haar opgedragen taken zal vervullen, staat in de voorgestelde tekst dat de rijksambtenaar werkt 'in het algemeen belang voor onze samenleving.'

Verder wordt verwoord dat de ambtenaar integer werkt en iedereen rechtvaardig, gelijkwaardig en met respect behandelt. Zo wordt bijgedragen aan de professionalisering van ambtelijk vakmanschap en het creëren van een overheid die betrouwbaar, dienstbaar en rechtvaardig is, aldus de toelichting.

De toelichting verwijst naar twee brieven van de minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties die in de eerste helft van 2023 aan de Tweede Kamer zijn gestuurd. Daarin wordt nader toegelicht hoe de nieuwe tekst tot stand is gekomen en welke betekenis daaraan wordt gehecht.³

In de brieven staat onder meer dat door het leggen van andere accenten 'ambtenaren meer ruimte kunnen voelen voor het recht op het maken van professionele afwegingen en tegelijkertijd gehouden worden aan de plicht tot het inbrengen van de ambtelijke professionaliteit.' Daarbij moet de ambtenaar volgens de minister ook durven uitspreken 'wanneer de maatschappelijke opgave schuurt met de politieke opdracht.' Het benadrukken van de maatschappelijke verantwoordelijkheid in de ambtseed draagt bij aan het wederzijds vertrouwen, de versterking van de positie van ambtenaren en verduidelijking van ambtelijk-politieke verhoudingen, aldus de minister.

2. Ambtseed en politiek-ambtelijke verhoudingen

De Afdeling begrijpt de wens om te komen tot modernisering van de ambtseed. Ruimte voor de professionele autonomie, reflectie en tegenspraak binnen de ambtelijke organisatie zijn onderdeel van ambtelijk vakmanschap en van groot belang voor het goed functioneren van de Rijksdienst. De Afdeling heeft eerder gepleit voor herwaardering van het ambtelijk vakmanschap en het vastleggen daarvan in een protocol.⁴ Dit advies lag (mede) aan de basis van de Gids Ambtelijk Vakmanschap.⁵ Daarin past ook hernieuwde aandacht voor de formulering van de ambtseed.

De nieuwe tekst roept echter de vraag op of de beoogde verduidelijking van ambtelijk-politieke verhoudingen hiermee ook daadwerkelijk wordt bereikt. In dat verband is vooral de vraag wat de opdracht om te werken 'in het algemeen belang voor onze samenleving' betekent en wie dat in een concrete situatie bepaalt. Daarbij wijst de Afdeling op uitspraken die de regering sinds de in de toelichting genoemde brieven van begin 2023 heeft gedaan. In antwoord op vragen vanuit de Tweede Kamer naar aanleiding van de oproep tot ambtenarenprotest tegen de verkiezingsuitslag van 22 november 2023 stelde de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties namens de regering op 9 januari 2024:

'Het is belangrijk dat ambtenaren politiek neutraal zijn en blijven in hun werk. In Nederland werken ambtenaren zonder politieke binding en ongeacht de eigen politieke voorkeur voor het algemeen belang. Dat past ook bij ons democratische bestel, de ministeriële verantwoordelijkheid en het gegeven dat Nederland geen wisseling van de ambtenaren kent bij een nieuwe regering.'

Deze kenmerken van het democratische bestel werken volgens de regering door in de politiek-ambtelijke verhoudingen:

'Een bewindspersoon is verantwoordelijk voor een politiek besluit, hij of zij legt hierover verantwoording af aan het parlement.⁶ Ambtenaren hebben hierbij een ondersteunende, adviserende en uitvoerende rol, waarin zij op basis van professionaliteit worden geacht om objectief te adviseren, en alle inzichten en opties aan bewindspersonen voor te leggen. Vervolgens voeren ambtenaren uit wat

² Kamerstukken II 2020/21, 35 570, nr. 63.

³ Nota van toelichting, punt 2 verwijst naar Kamerstukken II 2022/23, 29 362, nr. 320 en Kamerstukken II 2022/23, 29 362, nr. 331.

⁴ Bijlage Kamerstukken II 2019/20, 35 300, nr. 78.

⁵ Toegankelijk via <https://www.grenzeloossamenwerken.nl/ambtelijk-vakmanschap/gids-ambtelijk-vakmanschap>.

⁶ Daarmee hangt volgens de regering samen dat staatsrechtelijk gezien het aan parlementariërs en leden van het kabinet is om openlijk politieke uitspraken te doen over complexe en gevoelige onderwerpen. Zie Aanhangsel Handelingen II 2023/24, nr. 1237, p.1.

politiek is besloten, ook als de politieke weging tot een ander besluit heeft geleid dan werd geadviseerd.⁷

Eén en ander laat volgens de regering onverlet dat ambtenaren persoonlijke meningen en voorkeuren kunnen hebben en daar, binnen de grenzen van artikel 10 van de Ambtenarenwet, uiting aan kunnen geven. Dit betekent dat ambtenaren recht hebben op vrijheid van meningsuiting tenzij 'door de uitoefening van deze rechten de goede vervulling van zijn functie of de goede functionering van de openbare dienst, voor zover deze in verband staat met zijn functievervulling, niet in redelijkheid zou zijn verzekerd.'⁸

De Afdeling merkt op dat de toelichting noch de brieven waarnaar in de toelichting wordt verwezen, ingaan op de verhouding van de nieuwe tekst van de ambtseed tot de hiervoor genoemde staatsrechtelijke uitgangspunten en in hoeverre die tekst op dat punt een nuancering of accentverschuiving beoogt. Een dergelijk oogmerk zou uit de toelichting kunnen worden afgeleid omdat daarin wordt aangegeven 'dat door het leggen van andere accenten in de ambtseed' ambtenaren meer ruimte kunnen voelen voor het recht op het maken van eigen afwegingen.

In verband daarmee rijst de vraag in hoeverre de in de ambtseed opgenomen formulering dat de ambtenaar werkt 'in het algemeen belang voor onze samenleving' door een bepaalde interpretatie daarvan in de praktijk afbreuk zou kunnen doen aan de politieke neutraliteit van de ambtenaar. Dat is ongewenst.

In dat kader benadrukt de Afdeling dat politieke neutraliteit niet afdoet aan de ruimte die ambtenaren moeten hebben om vanuit hun professionaliteit en deskundigheid te adviseren en dus ook tegenpraak te bieden. Dit betekent onder meer dat zij bewindspersonen adequaat moeten inlichten over relevante beleidsopties en daarbij op grond van hun professionele oordeel moeten kunnen adviseren welke van die opties de voorkeur heeft.

Als onderdeel van dat professionele oordeel moeten zij ook kunnen aangeven wanneer zij in relatie tot een bepaalde politieke wens spanning zien met het algemeen belang. Het past bij een goede invulling van de ministeriële verantwoordelijkheid dat een bewindspersoon voorafgaande aan besluitvorming daar ruimte voor geeft en gewicht aan toekent.⁹ Het is aan bewindspersonen en aan de leiding van de ambtelijke organisatie om een cultuur te verzekeren waarin dit mogelijk is.

Gelet op het voorgaande adviseert de Afdeling in de context van het ontwerpbesluit en in lijn met de beantwoording van de hiervoor genoemde vragen van de Tweede Kamer, te bevestigen dat de nieuwe ambtseed aan de politieke neutraliteit van de ambtenaar in bovenbedoelde zin geen afbreuk kan doen en dat geen nieuwe invulling wordt beoogd van de vrijheid van meningsuiting als bedoeld in artikel 10 van de Ambtenarenwet.

Verder adviseert zij in de toelichting te verduidelijken dat de in de ambtseed verwoorde uitgangspunten een cultuur impliceren waarin ambtenaren binnen hun organisatie voldoende ruimte voelen om op grond van hun professionele oordeel te adviseren in bovenbedoelde zin en dat de regering eraan zal bijdragen dat de voor die cultuur noodzakelijke randvoorwaarden vervuld blijven.¹⁰

Reactie ten aanzien van punten 1 en 2:

De Afdeling onderschrijft de wens om te komen tot modernisering van de ambtseed. Volgens de Afdeling zijn de professionele autonomie, reflectie en tegenspraak binnen de ambtelijke organisatie onderdeel van ambtelijk vakmanschap en van groot belang voor het goed functioneren van de Rijksdienst. De Afdeling geeft aan eerder gepleit te hebben voor herwaardering van het ambtelijk vakmanschap en het vastleggen daarvan in een protocol. Daarin past volgens de Afdeling ook hernieuwde aandacht voor de formulering van de ambtseed.

Ten aanzien van het ontwerpbesluit zoals aanhangig gemaakt constateert de Afdeling dat de aanpassing van de ambtseed voor Rijksambtenaren nog enkele vragen oproept. Ten eerste adviseert de Afdeling in de toelichting te bevestigen dat de nieuwe ambtseed aan de politieke neutraliteit van de

⁷ Aanhangsel Handelingen II 2023/24, nr. 742, p. 3. De minister van Buitenlandse Zaken heeft deze lijn herhaald in antwoord op Kamervragen over de oproep van een groep rijksambtenaren aan het kabinet inzake de oorlog tussen Israël en Hamas. Zie Aanhangsel Handelingen II 2023/24, nr. 1237 en nr. 1238 in antwoord op Kamervragen over het artikel 'Rijksambtenaren Buitenlandse Zaken demonstreren tegen Nederlands Israëlbeleid.'

⁸ Zie hierover verder *Ambtenaar en grondrechten. Ruimte én beperkingen. Handreiking voor medewerkers en leidinggevendenden*, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Den Haag 13 december 2023.

⁹ Bijlage Kamerstukken II 2019/20, 35 300, nr. 78, punt 4.6.

¹⁰ Zie het advies van de Afdeling advisering, Bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 35 300, nr. 78, punt 3.7.

ambtenaar in bovenbedoelde zin geen afbreuk kan doen en dat geen nieuwe invulling wordt beoogd van de vrijheid van meningsuiting als bedoeld in artikel 10 van de Ambtenarenwet. Ten tweede adviseert de afdeling in de toelichting te verduidelijken dat de in de ambtseed verwoorde uitgangspunten een cultuur impliceren waarin ambtenaren binnen hun organisatie voldoende ruimte voelen om op grond van hun professionele oordeel te adviseren en dat de regering eraan zal bijdragen dat de voor die cultuur noodzakelijke randvoorwaarden vervuld blijven.

De regering komt aan de hiervoor genoemde wensen tegemoet en heeft de toelichting bij het besluit ten aanzien van deze punten aangepast. Hieronder zal nader worden toegelicht hoe de opmerkingen van de Afdeling zijn gewogen en op welke wijze is getracht hieraan tegemoet te komen.

Ten aanzien van punt één bevestigt de regering dat de nieuwe ambtseed aan de politieke neutraliteit van de ambtenaar geen afbreuk doet en dat geen nieuwe invulling wordt beoogd van de vrijheid van meningsuiting als bedoeld in artikel 10 van de Ambtenarenwet. In de brief van de minister van BZK van 20 januari 2023 is aangegeven dat door het leggen van andere accenten in de ambtseed ambtenaren meer ruimte kunnen voelen voor het recht op het maken van professionele afwegingen en tegelijkertijd gehouden worden aan de plicht tot het inbrengen van die ambtelijke professionaliteit.¹¹ Mede naar aanleiding van deze zinsnede vraagt de Afdeling in hoeverre de in de ambtseed opgenomen formulering dat de ambtenaar werkt in het algemeen belang voor onze samenleving, door een bepaalde interpretatie daarvan in de praktijk afbreuk zou kunnen doen aan de politieke neutraliteit van ambtenaar. De Afdeling vindt dat ongewenst. In dat kader benadrukt de Afdeling dat politieke neutraliteit niet afdoet aan de ruimte die ambtenaren moeten hebben om vanuit hun professionaliteit en deskundigheid te adviseren en dus ook tegenspraak te bieden. Volgens de Afdeling past het bij een goede invulling van de ministeriële verantwoordelijkheid dat een bewindspersoon voorafgaande aan besluitvorming daar ruimte voor geeft en gewicht aan toekent.

De regering benadrukt dat met het voorstel tot wijziging van de ambtseed en de toelichting daarop op geen enkele wijze wordt beoogd afbreuk te doen aan de politiek-ambtelijke verhouding zoals recent nog eens beschreven in antwoorden op Kamervragen op 9 januari 2024.¹² Evenmin is geen nieuwe invulling van de vrijheid van meningsuiting als bedoeld in artikel 10 van de Ambtenarenwet 2017 beoogd. Door 'het werken in het algemeen belang voor de samenleving' in de ambtseed op te nemen is extra benadrukt dat mens en maatschappij centraal staan in het ambtelijke werk. Ambtenaren moeten de ruimte voelen (en nemen) om van daar uit binnen het ambtelijke advies al het nodige op tafel te leggen om tot een goed politiek besluit te komen. Dat doet niets af aan de binnen onze staatrechtelijke kaders vereiste ambtelijke politieke neutraliteit. Een bewindspersoon is verantwoordelijk voor een politiek besluit, hij of zij legt hierover verantwoording af aan het parlement. Ambtenaren hebben hierbij een ondersteunende, adviserende en uitvoerende rol, waarin zij op basis van professionaliteit worden geacht om objectief te adviseren, en alle inzichten en opties aan bewindspersonen voor te leggen. Vervolgens voeren ambtenaren uit wat politiek is besloten, ook als de politieke wegging tot een ander besluit heeft geleid dan werd geadviseerd.

Dit laat onverlet dat ambtenaren persoonlijke meningen en voorkeuren kunnen hebben en daar, binnen de grenzen van artikel 10 van de Ambtenarenwet, uiting aan kunnen geven. Ambtenaren hebben op grond van artikel 10 lid 1 van de Ambtenarenwet het recht tot het openbaren van gedachten of gevoelens of van de uitoefening van het recht tot vereniging, tot vergadering en tot betoging tenzij 'door de uitoefening van deze rechten de goede vervulling van zijn functie of de goede functionering van de openbare dienst, voor zover deze in verband staat met zijn functievervulling, niet in redelijkheid zou zijn verzekerd.' Verwezen kan worden naar de beantwoording van Kamervragen op 9 januari 2024.

Ten tweede adviseert de Afdeling in de toelichting te verduidelijken dat voor de in de ambtseed verwoorde uitgangspunten een cultuur noodzakelijk is waarin ambtenaren voldoende ruimte hebben om op grond van hun professionele oordeel te adviseren en in dat kader te reflecteren op mogelijke spanningen met het algemeen belang. Volgens de Afdeling past het bij een goede invulling van de ministeriële verantwoordelijkheid dat een bewindspersoon voorafgaande aan besluitvorming daar ruimte voor geeft en gewicht aan toekent. Het is aan bewindspersonen en aan de leiding van de ambtelijke organisatie om een cultuur te verzekeren waarin dit mogelijk is, aldus de Afdeling. De regering onderschrijft het belang van het ambtelijk uitspreken en tegenspreken in het proces van interne politieke besluitvorming. Alleen als ambtenaren in hun advisering vanuit hun professie en deskundigheid vrijelijk kunnen adviseren en alle relevante feiten en overwegingen bij de bewindspersoon neer kunnen leggen, kan de overheid goed afgewogen besluiten nemen. De regering benadrukt hierbij dat ook vanuit de uitvoering die ruimte er moet zijn om signalen bij bewindspersonen neer te

¹¹ Kamerstukken II 2022/23, 29 362, nr. 320

¹² Aanhangsel Handelingen II 2023/24, nr. 742

leggen. De regering is zich ervan bewust dat hier een belangrijke opgave ligt voor de organisaties in de rijksdienst, voor topambtenaren en voor bewindspersonen en zal zich ervoor inspannen om gezamenlijk die ruimte ook daadwerkelijk te creëren.

In het licht van al het voorgaande zal de Nota van Toelichting worden aangepast op de wijze zoals in het nader rapport beschreven. Ik moge U hierbij het hierbij gevoegde ontwerpbesluit en de nota van toelichting doen toekomen en U verzoeken overeenkomstig dit ontwerp te besluiten.

*De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
J.J.M. Uitermark.*

Advies Raad van State

No. W04.24.00095/I

's-Gravenhage, 21 augustus 2024

Aan de Koning

Bij Kabinetsmissive van 30 april 2024, no.2024001069, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties¹, bij de Afdeling advisering van de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het ontwerpbesluit tot wijziging van de bijlage bij het Uitvoeringsbesluit Ambtenarenwet 2017 in verband met de wijziging van het eed- en belofteformulier van het Rijk en toevoeging en wijziging van eed- en belofteformulieren van overige overheids-werkgevers, met nota van toelichting.

Dit ontwerpbesluit wijzigt de tekst van de ambtseed voor ambtenaren bij verschillende overheidsinstanties. De eed voor rijksambtenaren wordt volledig herzien en gemoderniseerd. Onder andere staat in de herziene tekst dat de rijksambtenaar werkt 'in het algemeen belang voor onze samenleving'. Daarnaast hebben circa 70 andere overheidswerkgevers dan het Rijk wijzigingsverzoeken ingediend. Ook deze zijn in het ontwerpbesluit verwerkt.

De Afdeling advisering van de Raad van State constateert dat de aanpassing van de ambtseed voor Rijksambtenaren vragen oproept die de toelichting, en onderliggende Kamerbrieven, onbeantwoord laten. Hierbij gaat het om de verhouding van de nieuwe tekst van de ambtseed tot staatsrechtelijke uitgangspunten die onlangs door de regering zijn geëxpliciteerd in antwoord op vragen van de Tweede Kamer.

De Afdeling adviseert in de toelichting te bevestigen dat met de nieuwe ambtseed geen afbreuk wordt gedaan aan deze staatsrechtelijke uitgangspunten. Zij adviseert verder in de toelichting te verduidelijken dat voor de in de ambtseed verwoorde uitgangspunten een cultuur noodzakelijk is waarin ambtenaren voldoende ruimte hebben om op grond van hun professionele oordeel te adviseren en in dat kader te reflecteren op mogelijke spanningen met het algemeen belang.

1. Inhoud en achtergrond van de voorgestelde ambtseed

Het ontwerpbesluit geeft uitvoering aan de wens om de tekst van de ambtseed en de belofte die ambtenaren afleggen bij indiensttreding, te vernieuwen. De toelichting stelt dat de huidige tekst 'als verouderd en moeilijk te begrijpen wordt ervaren en niet meer goed aansluit bij wat de samenleving, de volksvertegenwoordiging en de rijksoverheid belangrijk vinden in de manier waarop rijksambtenaren hun functie vervullen.'² Daarom is de nieuwe tekst, aldus de toelichting, geschreven in 'begrijpelijke en herkenbare taal'. Directe aanleiding voor het wijzigen van de ambtseed is vooral de motie-Ellian. Daarin roept de Tweede Kamer de regering specifiek op om het element 'trouw aan de publieke taak' toe te voegen aan de ambtseed.³

In de voorgestelde tekst worden op enkele punten nieuwe formuleringen gebruikt. Waar bijvoorbeeld in de huidige tekst de ambtenaar zweert/belooft dat hij of zij plichtsgetrouw en nauwgezet de aan hem/haar opgedragen taken zal vervullen, staat in de voorgestelde tekst dat de rijksambtenaar werkt 'in het algemeen belang voor onze samenleving.'

Verder wordt verwoord dat de ambtenaar integer werkt en iedereen rechtvaardig, gelijkwaardig en met respect behandelt. Zo wordt bijgedragen aan de professionalisering van ambtelijk vakmanschap en het creëren van een overheid die betrouwbaar, dienstbaar en rechtvaardig is, aldus de toelichting.

De toelichting verwijst naar twee brieven van de minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties die in de eerste helft van 2023 aan de Tweede Kamer zijn gestuurd. Daarin wordt nader toegelicht hoe de nieuwe tekst tot stand is gekomen en welke betekenis daaraan wordt gehecht.⁴

In de brieven staat onder meer dat door het leggen van andere accenten 'ambtenaren meer ruimte kunnen voelen voor het recht op het maken van professionele afwegingen en tegelijkertijd gehouden worden aan de plicht tot het inbrengen van de ambtelijke professionaliteit.' Daarbij moet de ambte-

¹ In verband met de kabinetswisseling wordt het advies verzonden naar de Staatssecretaris van Koninkrijksrelaties en Digitalisering.

² Nota van toelichting, punt 2.

³ Kamerstukken II 2020/21, 35 570, nr. 63.

⁴ Nota van toelichting, punt 2 verwijst naar Kamerstukken II 2022/23, 29 362, nr. 320 en Kamerstukken II 2022/23, 29 362, nr. 331.

naar volgens de minister ook durven uitspreken 'wanneer de maatschappelijke opgave schuurt met de politieke opdracht.' Het benadrukken van de maatschappelijke verantwoordelijkheid in de ambtseed draagt bij aan het wederzijds vertrouwen, de versterking van de positie van ambtenaren en verduidelijking van ambtelijk-politieke verhoudingen, aldus de minister.

2. Ambtseed en politiek-ambtelijke verhoudingen

De Afdeling begrijpt de wens om te komen tot modernisering van de ambtseed. Ruimte voor de professionele autonomie, reflectie en tegenspraak binnen de ambtelijke organisatie zijn onderdeel van ambtelijk vakmanschap en van groot belang voor het goed functioneren van de Rijksdienst. De Afdeling heeft eerder gepleit voor herwaardering van het ambtelijk vakmanschap en het vastleggen daarvan in een protocol.⁵ Dit advies lag (mede) aan de basis van de Gids Ambtelijk Vakmanschap.⁶ Daarin past ook hernieuwde aandacht voor de formulering van de ambtseed.

De nieuwe tekst roept echter de vraag op of de beoogde verduidelijking van ambtelijk-politieke verhoudingen hiermee ook daadwerkelijk wordt bereikt. In dat verband is vooral de vraag wat de opdracht om te werken 'in het algemeen belang voor onze samenleving' betekent en wie dat in een concrete situatie bepaalt. Daarbij wijst de Afdeling op uitspraken die de regering sinds de in de toelichting genoemde brieven van begin 2023 heeft gedaan. In antwoord op vragen vanuit de Tweede Kamer naar aanleiding van de oproep tot ambtenarenprotest tegen de verkiezingsuitslag van 22 november 2023 stelde de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties namens de regering op 9 januari 2024:

'Het is belangrijk dat ambtenaren politiek neutraal zijn en blijven in hun werk. In Nederland werken ambtenaren zonder politieke binding en ongeacht de eigen politieke voorkeur voor het algemeen belang. Dat past ook bij ons democratische bestel, de ministeriële verantwoordelijkheid en het gegeven dat Nederland geen wisseling van de ambtenaren kent bij een nieuwe regering.'

Deze kenmerken van het democratische bestel werken volgens de regering door in de politiek-ambtelijke verhoudingen:

'Een bewindspersoon is verantwoordelijk voor een politiek besluit, hij of zij legt hierover verantwoording af aan het parlement.⁷ Ambtenaren hebben hierbij een ondersteunende, adviserende en uitvoerende rol, waarin zij op basis van professionaliteit worden geacht om objectief te adviseren, en alle inzichten en opties aan bewindspersonen voor te leggen. Vervolgens voeren ambtenaren uit wat politiek is besloten, ook als de politieke weging tot een ander besluit heeft geleid dan werd geadviseerd.'⁸

Eén en ander laat volgens de regering onverlet dat ambtenaren persoonlijke meningen en voorkeuren kunnen hebben en daar, binnen de grenzen van artikel 10 van de Ambtenarenwet, uiting aan kunnen geven. Dit betekent dat ambtenaren recht hebben op vrijheid van meningsuiting tenzij 'door de uitoefening van deze rechten de goede vervulling van zijn functie of de goede functionering van de openbare dienst, voor zover deze in verband staat met zijn functievervulling, niet in redelijkheid zou zijn verzekerd.'⁹

De Afdeling merkt op dat de toelichting noch de brieven waarnaar in de toelichting wordt verwezen, ingaan op de verhouding van de nieuwe tekst van de ambtseed tot de hiervoor genoemde staatsrechtelijke uitgangspunten en in hoeverre die tekst op dat punt een nuancering of accentverschuiving beoogt. Een dergelijk oogmerk zou uit de toelichting kunnen worden afgeleid omdat daarin wordt aangegeven 'dat door het leggen van andere accenten in de ambtseed' ambtenaren meer ruimte kunnen voelen voor het recht op het maken van eigen afwegingen.

In verband daarmee rijst de vraag in hoeverre de in de ambtseed opgenomen formulering dat de ambtenaar werkt 'in het algemeen belang voor onze samenleving' door een bepaalde interpretatie

⁵ Bijlage Kamerstukken II 2019/20, 35 300, nr. 78.

⁶ Toegankelijk via <https://www.grenzeloosamenwerken.nl/ambtelijk-vakmanschap/gids-ambtelijk-vakmanschap>.

⁷ Daarmee hangt volgens de regering samen dat staatsrechtelijk gezien het aan parlementariërs en leden van het kabinet is om openlijk politieke uitspraken te doen over complexe en gevoelige onderwerpen. Zie Aanhangsel Handelingen II 2023/24, nr. 1237, p.1.

⁸ Aanhangsel Handelingen II 2023/24, nr. 742, p. 3. De minister van Buitenlandse Zaken heeft deze lijn herhaald in antwoord op Kamervragen over de oproep van een groep rijksambtenaren aan het kabinet inzake de oorlog tussen Israël en Hamas. Zie Aanhangsel Handelingen II 2023/24, nr. 1237 en nr. 1238 in antwoord op Kamervragen over het artikel 'Rijksambtenaren Buitenlandse Zaken demonstreren tegen Nederlands Israëlbeleid.'

⁹ Zie hierover verder *Ambtenaar en grondrechten. Ruimte én beperkingen. Handreiking voor medewerkers en leidinggevenden*, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Den Haag 13 december 2023.

daarvan in de praktijk afbreuk zou kunnen doen aan de politieke neutraliteit van de ambtenaar. Dat is ongewenst.

In dat kader benadrukt de Afdeling dat politieke neutraliteit niet afdoet aan de ruimte die ambtenaren moeten hebben om vanuit hun professionaliteit en deskundigheid te adviseren en dus ook tegenpraak te bieden. Dit betekent onder meer dat zij bewindspersonen adequaat moeten inlichten over relevante beleidsopties en daarbij op grond van hun professionele oordeel moeten kunnen adviseren welke van die opties de voorkeur heeft.

Als onderdeel van dat professionele oordeel moeten zij ook kunnen aangeven wanneer zij in relatie tot een bepaalde politieke wens spanning zien met het algemeen belang. Het past bij een goede invulling van de ministeriële verantwoordelijkheid dat een bewindspersoon voorafgaande aan besluitvorming daar ruimte voor geeft en gewicht aan toekent.¹⁰ Het is aan bewindspersonen en aan de leiding van de ambtelijke organisatie om een cultuur te verzekeren waarin dit mogelijk is.

Gelet op het voorgaande adviseert de Afdeling in de context van het ontwerpbesluit en in lijn met de beantwoording van de hiervoor genoemde vragen van de Tweede Kamer, te bevestigen dat de nieuwe ambtseed aan de politieke neutraliteit van de ambtenaar in bovenbedoelde zin geen afbreuk kan doen en dat geen nieuwe invulling wordt beoogd van de vrijheid van meningsuiting als bedoeld in artikel 10 van de Ambtenarenwet.

Verder adviseert zij in de toelichting te verduidelijken dat de in de ambtseed verwoorde uitgangspunten een cultuur impliceren waarin ambtenaren binnen hun organisatie voldoende ruimte voelen om op grond van hun professionele oordeel te adviseren in bovenbedoelde zin en dat de regering eraan zal bijdragen dat de voor die cultuur noodzakelijke randvoorwaarden vervuld blijven.¹¹

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft een aantal opmerkingen bij het ontwerpbesluit en adviseert daarmee rekening te houden voordat een besluit wordt genomen.

*De vice-president van de Raad van State,
Th.C. de Graaf.*

¹⁰ Bijlage Kamerstukken II 2019/20, 35 300, nr. 78, punt 4.6.

¹¹ Zie het advies van de Afdeling advisering, Bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 35 300, nr. 78, punt 3.7.

Tekst zoals toegezonden aan de Raad van State: Besluit van PM datum tot wijziging van de bijlage bij het Uitvoeringsbesluit Ambtenarenwet 2017 in verband met de wijziging van het eed- en belofteformulier van het Rijk en toevoeging en wijziging van eed- en belofteformulieren van overige overheidswerkgevers

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 24 april, nr. 2024-0000205775;

Gelet op artikel 7 van de Ambtenarenwet 2017;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van 21 augustus 2024, No. W04.24.00095/1);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van PM datum, nr. 2024-0000756904;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

De bijlage bij het Uitvoeringsbesluit Ambtenarenwet 2017 wordt als volgt gewijzigd:

1. De inhoudsopgave wordt als volgt gewijzigd:

a. 'Eed en belofteformulieren' wordt vervangen door 'Eed- en belofteformulieren'.

b. In het onderdeel 'Hoofdstuk I Rijk' worden 'Eed van de sector Rijk (*)' en 'Belofte van de sector Rijk (*)' vervangen door 'Eed en belofte van de sector Rijk'.

c. Het onderdeel 'Hoofdstuk II Provincies' wordt als volgt gewijzigd:

1°. Na 'Eed en belofte van de provincie Flevoland' vervalt de punt.

2°. 'Eed van de provincie Limburg' en 'Belofte van de provincie Limburg' vervallen.

3°. In de alfabetische opsomming wordt ingevoegd:

Eed- en belofte van de provincie Limburg

4°. 'Eed van de provincie Noord-Holland' en 'Belofte van de provincie Noord-Holland' vervallen.

d. Het onderdeel 'Hoofdstuk III Gemeenten' wordt als volgt gewijzigd:

1°. Het onderdeel 'Ambtenaren' wordt als volgt gewijzigd:

i. In de alfabetische opsomming worden ingevoegd:

- Eed en belofte van de gemeente Apeldoorn;
- Eed en belofte van de gemeente Best;
- Eed en belofte van de gemeente Borsele;
- Eed en belofte van de gemeente Cranendonck, gemeente Heeze-Leende, gemeente Valkenswaard en de samenwerking A2 gemeenten;
- Eed en belofte van de Fryske Marren (Fries);
- Eed en belofte van de gemeente Delft;
- Eed en belofte van de gemeente Goirle;
- Eed en belofte van de gemeente Gouda;
- Eed en belofte van de gemeente Haarlem en gemeente Zandvoort;
- Eed en belofte van de gemeente 's-Hertogenbosch;
- Eed en belofte van de gemeente Hoeksche Waard;
- Eed en belofte van de gemeente Horst aan de Maas;
- Eed en belofte van de gemeente Land van Cuijk;
- Eed en belofte van de gemeente Maashorst;

- Eed en belofte van de gemeente Schiermonnikoog;
- Eed en belofte van de gemeente Venray;
- Eed en belofte van de gemeente Weert;
- Eed en belofte van de gemeente West Betuwe;
- Eed en belofte van de gemeente Winterswijk.

- ii. 'Eed en belofte van de gemeente Hilvarenbeek' wordt in de alfabetische opsomming op de juiste wijze alfabetisch gerangschikt.
- iii. 'Eed van de gemeente Almelo' wordt vervangen door 'Eed en belofte van de gemeente Almelo'.
- iv. 'Eed van de gemeente Baarn' wordt vervangen door 'Eed en belofte van de gemeente Baarn'.
- v. 'Belofte van de gemeente Baarn' vervalt.
- vi. 'Belofte van de gemeente Capelle aan den IJssel' vervalt.
- vii. 'Eed en belofte van de gemeente Capelle aan den IJssel' wordt vervangen door de 'Eed en belofte van de gemeente Capelle aan den IJssel en griffiepersoneel Capelle aan den IJssel'.
- viii. 'Eed van de gemeente Cromstrijen' vervalt.
- ix. 'Belofte van de gemeente Cromstrijen' vervalt.
- x. 'Eed van de gemeente Ede' wordt vervangen door 'Eed en belofte van de gemeente Ede'.
- xi. 'Belofte van de gemeente Ede' vervalt.
- xii. 'Eed van de gemeente Eindhoven' wordt vervangen door 'Eed en belofte van de gemeente Eindhoven'.
- xiii. 'Belofte van de gemeente Eindhoven' vervalt.
- xiv. 'Eed en belofte van de gemeente Ermelo wordt vervangen door 'Eed en belofte gemeente Ermelo, gemeente Harderwijk, gemeente Meerinzicht en gemeente Zeewolde'.
- xv. 'Eed van de gemeente Fryske Marren' wordt vervangen door 'Eed en belofte van de gemeente Fryske Marren'.
- xvi. 'Belofte van de gemeente Fryske Marren' vervalt.
- xvii. 'Eed van de gemeente Heezel (Leende)' vervalt.
- xviii. 'Belofte van de gemeente Heezel (Leende)' vervalt.
- xix. 'Eed en belofte van de gemeente Korendijk' vervalt.
- xx. 'Eed van de gemeente Landerd' vervalt.
- xxi. 'Eed van de gemeente Landerd' vervalt.
- xxii. 'Belofte van de gemeente Landerd' vervalt.
- xxiii. 'Belofte van de gemeente Landerd' vervalt.
- xxiv. 'Eed van de gemeente Leeuwarden' wordt vervangen door 'Eed en belofte van de gemeente Leeuwarden en griffiepersoneel gemeente Leeuwarden'.
- xxv. 'Eed van de gemeente Leeuwarden (fries)' wordt vervangen door 'Eed en belofte van de gemeente Leeuwarden en griffiepersoneel van de gemeente Leeuwarden (Fries)'.
- xxvi. 'Eed van de gemeente Nijkerk' wordt vervangen door 'Eed en belofte van de gemeente Nijkerk'.
- xxvii. 'Eed van de gemeente Oost-Gelre' wordt vervangen door 'Eed en belofte van de gemeente Oost Gelre'.

xxviii. 'Belofte van de gemeente Oost-Gelre' vervalt.

xxix. 'Eed van de gemeente Peel en Maas' wordt vervangen door 'Eed en belofte van de gemeente Peel en Maas'.

xxx. 'Belofte van de gemeente Peel en Maas' vervalt.

xxxi. 'Eed van de gemeente Uithoorn' wordt vervangen door 'Eed en belofte van de gemeente Uithoorn'.

xxxii. 'Belofte van de gemeente Uithoorn' vervalt.

xxxiii. 'Eed van de gemeente Valkenburg aan de Geul' wordt vervangen door 'Eed en belofte van de gemeente Valkenburg aan de Geul'.

xxxiv. 'Belofte van de gemeente Valkenburg aan de Geul' vervalt.

xxxv. 'Eed van de gemeente Valkenswaard' vervalt.

xxxvi. 'Belofte van de gemeente Valkenswaard' vervalt.

xxxvii. 'Eed en belofte van de gemeente Zeewolde' vervalt.

xxxviii. 'Belofte van de gemeente Zeist' wordt vervangen door 'Eed en belofte van de gemeente Zeist'.

xxxix. 'Eed van de gemeente Zwijndrecht' wordt vervangen door 'Eed en belofte van de gemeente Zwijndrecht en griffiepersoneel gemeente Zwijndrecht'.

xl. 'Belofte van de gemeente Zwijndrecht' vervalt.

2°. Het onderdeel 'Griffiepersoneel' wordt als volgt gewijzigd:

i. In de alfabetische opsomming wordt ingevoegd:

Eed en belofte van de gemeente Maashorst griffiepersoneel

ii. 'Eed en belofte van de gemeenten Leeuwarden voor griffiepersoneel' vervalt.

e. Het onderdeel 'Hoofdstuk IV Waterschappen' wordt als volgt gewijzigd:

1°. In de alfabetische opsomming worden ingevoegd:

- Eed en belofte van het Wetterskip Fryslan;
- Eed en belofte van het waterschap Hunze en Aa's;
- Eed en belofte van Stichting Waternet en Waterschap Amstel, Gooi en Vecht.

2°. 'Eed van het waterschap Aa en Maas' wordt vervangen door 'Eed en belofte van het waterschap Aa en Maas'.

3°. 'Belofte van het waterschap Aa en Maas' vervalt.

4°. 'Eed van het waterschap Limburg' vervalt.

5°. 'Belofte van het waterschap Limburg' vervalt.

6°. 'Eed van het hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden' vervalt.

7°. 'Belofte van het hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden' vervalt.

8°. 'Eed van het waterschap Rijn en IJssel' vervalt.

9°. 'Belofte van het waterschap Rijn en IJssel' vervalt.

10°. 'Eed van hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier' wordt vervangen door 'Eed en belofte van het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier'.

11°. 'Belofte van hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier' vervalt.

12°. 'Eed van het waterschap Vechtstromen' wordt vervangen door 'Eed en belofte van het waterschap vechtstromen'.

13°. 'Belofte van het waterschap Vechtstromen' vervalt.

f. Het onderdeel 'Hoofdstuk VI Gemeenschappelijke regelingen' wordt als volgt gewijzigd:

1°. In de alfabetische opsomming worden ingevoegd:

- Eed en belofte van de gemeenschappelijke regeling De Bevelanden;
- Eed en belofte van de gemeenschappelijke regeling IJsselgemeenten;
- Eed en belofte van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord;
- Eed en belofte van de Veiligheidsregio Zeeland.

2°. 'Eed en belofte van de Brandweer Amsterdam-Amstelland' vervalt.

3°. 'Eed van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied' wordt vervangen door 'Eed en belofte van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied'.

g. Het onderdeel 'Hoofdstuk VII ZBO's' wordt als volgt gewijzigd:

1°. In de alfabetische opsomming worden ingevoegd:

- Eed en belofte van het Centraal Bureau voor de Statistiek;
- Eed en belofte van Staatsbosbeheer.

2. 'Eed en belofteformulieren' wordt vervangen door 'Eed- en belofteformulieren'.

3. Hoofdstuk I Rijk wordt als volgt gewijzigd:

a. Het eedformulier van de sector Rijk en het belofteformulier van de sector Rijk worden vervangen door het eed- en belofteformulier van de sector Rijk, opgenomen in bijlage 1 bij dit besluit.

b. Het eed- en belofteformulier voor de honorair consulaire ambtenaar wordt vervangen door het eed- en belofteformulier voor de honorair consulaire ambtenaar, opgenomen in bijlage 2 bij dit besluit.

c. Het eed- en belofteformulier voor de honorair consulaire ambtenaar (Engels) wordt vervangen door het eed- en belofteformulier voor de honorair consulaire ambtenaar (Engels), opgenomen in bijlage 3 bij dit besluit.

4. Hoofdstuk II Provincies wordt als volgt gewijzigd:

a. In het opschrift van het eed- en belofteformulier van de provincie Flevoland vervalt de punt aan het slot.

b. Het eed- en belofteformulier van de provincie Groningen wordt vervangen door het eed- en belofteformulier van de provincie Groningen, opgenomen in bijlage 4 bij dit besluit.

c. Het eedformulier van de provincie Limburg en het belofteformulier van de provincie Limburg worden vervangen door het eed- en belofteformulier van de provincie Limburg, opgenomen in bijlage 5 bij dit besluit.

d. Het eedformulier van de provincie Noord-Holland vervalt.

e. Het belofteformulier van de provincie Noord-Holland vervalt.

5. Hoofdstuk III Gemeenten wordt als volgt gewijzigd:

a. Het onderdeel 'Ambtenaren' wordt als volgt gewijzigd:

1°. In de alfabetische opsomming worden ingevoegd:

- i. Het eed- en belofteformulier van de gemeente Apeldoorn, opgenomen in bijlage 7 van dit besluit.

- ii. Het eed- en belofteformulier van de gemeente Best, opgenomen in bijlage 10 van dit besluit.
- iii. Het eed- en belofteformulier van de gemeente Borsele, opgenomen in bijlage 11 van dit besluit.
- iv. Het eed- en belofteformulier van de gemeente De Fryske Marren (Fries), opgenomen in bijlage 15 van dit besluit.
- v. Het eed- en belofteformulier van de gemeente Delft, opgenomen in bijlage 16 van dit besluit.
- vi. Het eed- en belofteformulier van de gemeente Goirle, opgenomen in bijlage 19 van dit besluit.
- vii. Het eed- en belofteformulier van de gemeente Gouda, opgenomen in bijlage 20 van dit besluit.
- viii. Het eed- en belofteformulier van de gemeente Haarlem en gemeente Zandvoort, opgenomen in bijlage 21 van dit besluit.
- ix. Het eed- en belofteformulier van de gemeente 's-Hertogenbosch, opgenomen in bijlage 22 van dit besluit.
- x. Het eed- en belofteformulier van de gemeente Hoeksche Waard, opgenomen in bijlage 24 van dit besluit.
- xi. Het eed- en belofteformulier van de gemeente Horst aan de Maas, opgenomen in bijlage 25 van dit besluit.
- xii. Het eed- en belofteformulier van de gemeente Land van Cuijk, opgenomen in bijlage 26 van dit besluit.
- xiii. Het eed- en belofteformulier van de gemeente Maashorst, opgenomen in bijlage 29 van dit besluit.
- xiv. Het eed- en belofteformulier van de gemeente Schiermonnikoog, opgenomen in bijlage 34 van dit besluit.
- xv. Het eed- en belofteformulier van de gemeente Venray, opgenomen in bijlage 40 van dit besluit.
- xvi. Het eed- en belofteformulier van de gemeente Weert, opgenomen in bijlage 41 van dit besluit.
- xvii. Het eed- en belofteformulier van de gemeente West Betuwe, opgenomen in bijlage 42 van dit besluit.
- xviii. Het eed- en belofteformulier van de gemeente Winterswijk, opgenomen in bijlage 43 van dit besluit.

2°. Het eed- en belofteformulier van de gemeente:

- i. Berkelland wordt vervangen door het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 9 van dit besluit;
- ii. Capelle aan den IJssel wordt vervangen door het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 12 van dit besluit.
- iii. Ermelo wordt vervangen door het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 18 van dit besluit.
- iv. Hilvarenbeek wordt vervangen door het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 23 van dit besluit, waarna dat eed- en belofteformulier in de alfabetische opsomming op de juiste wijze alfabetisch gerangschikt wordt.
- v. Maastricht wordt vervangen door het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 30 van dit besluit.
- vi. Rijssen-Holten wordt vervangen door het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 33 van dit besluit.
- vii. Sittard-Geleen wordt vervangen door het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 35 van dit besluit.
- viii. Tilburg wordt vervangen door het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 36 van dit besluit.
- ix. Veenendaal wordt vervangen door het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 39 van dit besluit.
- x. Woudenberg wordt vervangen door het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 44 van dit besluit.

xi. Zeist wordt vervangen door het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 45 van dit besluit.

3°. Het eedformulier van de gemeente:

- i. Almelo wordt vervangen door het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 6 van dit besluit.
- ii. Baarn wordt vervangen door het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 8 van dit besluit.
- iii. Cranendonck wordt vervangen door het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 13 van dit besluit.
- iv. Fryske Marren wordt vervangen door het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 14 van dit besluit.
- v. Eindhoven wordt vervangen door het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 17 van dit besluit.
- vi. Leeuwarden wordt vervangen door het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 27 van dit besluit;
- vii. Leeuwarden (Fries) wordt vervangen door het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 28 van dit besluit.
- viii. Nijkerk wordt vervangen door het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 31 van dit besluit.
- ix. Oost Gelre wordt vervangen door het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 32 van dit besluit.
- x. Uithoorn wordt vervangen door het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 37 van dit besluit.
- xi. Valkenburg aan de Geul wordt vervangen door het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 38 van dit besluit.
- xii. Zwijndrecht wordt vervangen door het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 46 van dit besluit.

4°. Het belofteformulier van de gemeente Baarn vervalt.

5°. Het eedformulier van de gemeente Cromstrijen vervalt.

6°. Het belofteformulier van de gemeente Ede vervalt.

7°. Het belofteformulier van de gemeente Eindhoven vervalt.

8°. Het belofteformulier van de gemeente Fryske Marren vervalt.

9°. Het belofteformulier van de gemeente Korendijk vervalt.

10°. Het eedformulier van de gemeente Landerd vervalt.

11°. Het eedformulier van de gemeente Landerd vervalt.

12°. Het belofteformulier van de gemeente Landerd vervalt.

13°. Het belofteformulier van de gemeente Landerd vervalt.

14°. Het belofteformulier van de gemeente Oost-Gelre vervalt.

15°. Het belofteformulier van de gemeente Peel en Maas vervalt.

16°. Het belofteformulier van de gemeente Uithoorn vervalt.

17°. Het belofteformulier van de gemeente Valkenburg aan de Geul vervalt.

18°. Het eedformulier van de gemeente Valkenswaard vervalt.

19°. Het belofteformulier van de gemeente Valkenswaard vervalt.

20°. Het belofteformulier van de gemeente Zwijndrecht vervalt.

b. Het onderdeel 'Griffiepersoneel' wordt als volgt gewijzigd:

1°. In de alfabetische opsomming worden ingevoegd:

Het eed- en belofteformulier van de gemeente Maashorst griffiepersoneel, opgenomen in bijlage 47 van dit besluit

2°. Het eed- en belofteformulier van de gemeenten Leeuwarden voor griffiepersoneel vervalt.

6. Hoofdstuk IV Waterschappen wordt als volgt gewijzigd:

a. In de alfabetische opsomming worden ingevoegd:

- 1°. Het eed- en belofteformulier van het waterschap Hunze en Aa's, opgenomen in bijlage 50 bij dit besluit.
- 2°. Het eed- en belofteformulier van de Stichting Waternet en Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, opgenomen in bijlage 52 bij dit besluit.
- 3°. Het eed- en belofteformulier van het Wetterskip Fryslan (Fries), opgenomen in bijlage 53 bij dit besluit.

b. Het eedformulier van het waterschap Aa en Maas wordt vervangen door het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 48 bij dit besluit.

c. Het belofteformulier van het waterschap Aa en Maas vervalt.

d. Het eedformulier van het hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden vervalt.

e. Het belofteformulier van het hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden vervalt.

f. Het eedformulier van het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier wordt vervangen door het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 49 van dit besluit.

g. Het belofteformulier van het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier vervalt.

h. Het eedformulier van het waterschap Rijn en IJssel vervalt.

i. Het belofteformulier van het waterschap Rijn en IJssel vervalt.

j. Het eedformulier van het waterschap Vechtstromen wordt vervangen voor het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 51 van dit besluit.

k. Het belofteformulier van het waterschap Vechtstromen vervalt.

7. Hoofdstuk VI Gemeenschappelijke regelingen wordt als volgt gewijzigd:

a. In de alfabetische opsomming worden ingevoegd:

- 1°. Het eed- en belofteformulier van de gemeenschappelijke regeling De Bevelanden, opgenomen in bijlage 54 bij dit besluit.
- 2°. Het eed- en belofteformulier van de gemeenschappelijke regeling IJsselgemeenten, opgenomen in bijlage 55 bij dit besluit.
- 3°. Het eed- en belofteformulier van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, opgenomen in bijlage 57 bij dit besluit.
- 4°. Het eed- en belofteformulier van de Veiligheidsregio Zeeland, opgenomen in bijlage 59 bij dit besluit.

b. Het eed- en belofteformulier van de Omgevingsdienst Midden-Holland wordt vervangen door het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 56 van dit besluit.

c. Het eed- en belofteformulier van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied wordt vervangen door

het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 58 van dit besluit.

d. Het eed- en belofteformulier van de Brandweer Amsterdam-Amstelland vervalt.

8. Hoofdstuk VII ZBO's wordt als volgt gewijzigd:

a. In de alfabetische opsomming worden ingevoegd:

1°. Het eed- en belofteformulier van het Centraal Bureau voor de Statistiek, opgenomen in bijlage 60 bij dit besluit.

2°. Het eed- en belofteformulier van Staatsbosbeheer, opgenomen in bijlage 62 bij dit besluit.

b. Het eed- en belofteformulier van de Kamer van Koophandel wordt vervangen door het eed- en belofteformulier, opgenomen in bijlage 61 bij dit besluit.

ARTIKEL II

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2025.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Bijlage 1 bij artikel I, derde lid, onderdeel a

RIJK

Eed en belofte Rijk

Ik *zweer (eed)/verklaar (belofte)* dat ik dit ambt op een eerlijke manier heb gekregen. Dat betekent:

- Ik heb voor dit ambt gekozen. Ik ben niet omgekocht en heb ook niemand omgekocht. Niet met giften en niet met beloftes.
- Ik heb eerlijke informatie gegeven en heb niets verzwegen wat voor dit ambt van belang kan zijn.

Ik *zweer (eed)/beloof (belofte)* de Koning en de Grondwet trouw te zijn en Nederland als goed ambtenaar te dienen. Dat betekent:

- Ik werk in het algemeen belang voor onze samenleving en zet mij daar volledig voor in.
- Ik werk integer en behandel iedereen rechtvaardig, gelijkwaardig en met respect.
- Ik ga zorgvuldig om met informatie. Ik draag bij aan een open overheid en weet ook dat ik vertrouwelijke informatie geheim moet houden.
- Ik gedraag mij volgens onze wetten, het recht en de gedragsregels die verder voor mij gelden.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 2 bij artikel I, derde lid, onderdeel b

Eed en belofte Rijk Honorair Consul

Ik zweer/*verklaar* dat ik het ambt van Honorair Consul van Nederland op een eerlijke manier heb gekregen. Dat betekent:

- Ik heb voor dit ambt gekozen. Ik ben niet omgekocht en heb ook niemand omgekocht. Niet met giften en niet met beloftes.
- Ik heb eerlijke informatie gegeven en heb niets verzwegen wat voor dit ambt van belang kan zijn.

Ik zweer/*beloof* de Nederlandse Koning en de Nederlandse Grondwet trouw te zijn en Nederland als goed honorair consulaire ambtenaar te dienen. Dat betekent:

- Ik werk in het belang voor de Nederlanders in het buitenland en voor de Nederlandse handelsbelangen en zet mij daar volledig voor in.
- Ik werk integer en behandel iedereen rechtvaardig, gelijkwaardig en met respect.
- Ik ga zorgvuldig om met informatie en weet ook dat ik vertrouwelijke informatie geheim moet houden.
- Ik gedraag mij, in de uitoefening van mijn ambt, volgens de Nederlandse wet- en regelgeving en de gedragsregels die verder voor mij gelden en pleeg tijdig overleg wanneer sprake zou zijn van strijdigheid met lokale wetten.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 3 bij artikel I, derde lid, onderdeel c

Eed en belofte Rijk Honorair Consul (Engels)

I *swear/affirm* that I acquired the office of honorary consul for the Kingdom of Netherlands fairly. That means:

- I have taken up this office voluntarily. I did not accept or offer any bribe, gift or promise.
- I provided truthful information and did not conceal anything that might be relevant to this office.

I *swear/promise* to be faithful to the Dutch King and the Dutch Constitution and to serve the Netherlands as befits a good honorary consul. That means:

- I will do my best to promote the interests of Dutch nationals abroad and Dutch trade interests.
- I will perform my duties ethically and treat everyone fairly, equally and with respect.
- I will handle information with care and I know that I must keep confidential information secret.
- In the performance of my office, I will conduct myself in accordance with Dutch law and any other rules of conduct that apply to me, and I will undertake timely consultation should there be any conflict with local law.

So help me God Almighty (oath)

This I affirm and promise (promise)

Bijlage 4 bij artikel I, vierde lid, onderdeel b

Eed en belofte provincie Groningen

Ik zweer/*verklaar* dat ik dit ambt op een eerlijke manier heb gekregen.

Ik heb voor dit ambt gekozen. Ik ben niet omgekocht en heb ook niemand omgekocht. Niet met giften en niet met beloftes.

Ik heb eerlijke informatie gegeven en heb niets verzwegen wat voor dit ambt van belang kan zijn.

Ik zweer/*beloof* de Koning en de Grondwet trouw te zijn en Nederland als goed ambtenaar te dienen.

Ik werk in het algemeen belang voor onze ... (provincie) en zet mij daar volledig voor in.

Ik werk integer en behandel iedereen rechtvaardig, gelijkwaardig en met respect.

Ik ga zorgvuldig om met informatie. Ik draag bij aan een open overheid en weet ook dat ik vertrouwelijke informatie geheim moet houden.

Ik gedraag mij volgens onze wetten, het recht en de gedragsregels die verder voor mij gelden.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 5 bij artikel I, vierde lid, onderdeel c

Eed en belofte provincie Limburg

Ik *zweer/beloof* dat ik dit ambt op een eerlijke manier heb gekregen. Dat betekent:

- Ik heb voor dit ambt gekozen. Ik ben niet omgekocht en heb ook niemand omgekocht. Niet met giften en niet met beloftes.
- Ik heb eerlijke informatie gegeven en heb niets verzwegen wat voor dit ambt van belang kan zijn.

Ik *zweer/beloof* de Koning en de Grondwet trouw te zijn en ... (Limburg) als goed ambtenaar te dienen. Dat betekent:

- Ik werk in het algemeen belang voor onze samenleving en zet mij daar volledig voor in.
- Ik werk integer en behandel iedereen rechtvaardig, gelijkwaardig en met respect.
- Ik ga zorgvuldig om met informatie. Ik draag bij aan een open overheid en weet ook dat ik vertrouwelijke informatie geheim moet houden.
- Ik gedraag mij volgens onze wetten, het recht en de gedragsregels die verder voor mij gelden.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 6 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 3°, onder i

Eed en belofte gemeente Almelo

Ik *zweer/beloof* dat ik de Grondwet en alle overige wetten van ons land zal eerbiedigen.

Ik *zweer/verklaar* dat ik direct, noch indirect in welke vorm dan ook valse informatie heb verstrekt in verband met het verkrijgen van mijn dienstverband bij ... (de gemeente Almelo)

Ik *zweer/verklaar* dat ik tot het verkrijgen van mijn dienstverband bij ... (de gemeente Almelo) aan niemand iets heb geschonken of van niemand iets heb aanvaard en dat ik dit ook niet zal gaan doen.

Ik *zweer/beloof* dat ik mijn taken eerlijk, getrouw en nauwgezet zal vervullen en de belangen van ... (de gemeente Almelo), zoveel als in mijn vermogen is, zal behartigen en zaken die mij uit hoofde van mijn functie vertrouwelijk ter kennis komen of waarvan ik het vertrouwelijke karakter moet inzien, geheim zal houden voor anderen dan die personen aan wie ik ambtshalve tot mededeling verplicht ben.

Ik *zweer/beloof* dat ik mij zal gedragen zoals een goed ambtenaar van ... (de gemeente Almelo) betaamt, dat ik zorgvuldig, onkreukbaar en betrouwbaar zal zijn en dat ik niets zal doen dat het aanzien van het ambt zal schaden.

Zo waarlijk helpe mij God almachtig (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 7 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 1°, onder i

Eed en belofte gemeente Apeldoorn

Ik zweer/verklaar dat ik dit ambt bij ... (de gemeente Apeldoorn) op een eerlijke manier heb gekregen. Dat betekent:

- Ik heb voor dit ambt gekozen. Ik ben niet omgekocht en heb ook niemand omgekocht. Niet met giften en niet met beloftes.
- Ik heb eerlijke informatie gegeven en heb niets verzwegen wat voor dit ambt van belang kan zijn.

Ik zweer/beloof de Grondwet trouw te zijn en ... (de gemeente Apeldoorn) als goed ambtenaar te dienen. Dat betekent:

- Ik werk in het algemeen belang voor onze samenleving en zet mij daar volledig voor in.
- Ik werk integer en behandel iedereen rechtvaardig, gelijkwaardig en met respect.
- Ik ga zorgvuldig om met informatie. Ik draag bij aan een open overheid en weet ook dat ik vertrouwelijke informatie geheim moet houden.
- Ik gedraag mij volgens onze wetten, het recht en de gedragsregels die verder voor mij gelden.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig, of

Zo waarlijk helpe mij Allah de Erbarmer, de Almachtige (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 8 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 3°, onder ii

Eed en belofte gemeente Baarn

Ik zet mij in voor ... (de gemeente Baarn) en zijn inwoners.

Ik werk integer en behandel iedereen rechtvaardig, gelijkwaardig en met respect en voer mijn werk professioneel uit.

Ik gedraag mij volgens de Grondwet en overige wet- en regelgeving.

Ik heb de gedragscode voor medewerkers van ... (de gemeente Baarn) ontvangen en gelezen en zal mij daarnaar gedragen.

Ik ben loyaal aan het bestuur en het door hen vastgestelde beleid.

Ik mijd elke vorm van belangenverstrengeling.

Ik ga zorgvuldig om met informatie. Ik draag bij aan een open overheid en weet ook dat ik vertrouwelijke informatie geheim moet houden

Ik vind het belangrijk dat inwoners, samenwerkingspartners, mijn werkgever en anderen vertrouwen in mij stellen en zal dat vertrouwen niet beschamen. En stel mezelf steeds de vraag of ik moreel juist handel.

Dit verklaar en beloof ik (belofte)

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig

Of een verwijzing naar godsdienst zoals:

Zo waarlijk helpe mij Allah de Erbarmer, de Barmhartige. Of:

Zo waarlijk, als het woord van de Bhagavad Gita, helpe mij Shri Krishna.

Of andere godsdienstige verwijzing (eed)

Bijlage 9 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 2°, onder i

Eed en belofte gemeente Berkelland

Ik verklaar voor mijn handelen als werknemer van ... (de gemeente Berkelland):

Indienstreding

- Ik heb op geen enkele manier onjuiste informatie gegeven om deze baan te krijgen.
- Ik heb niemand iets beloofd of gegeven om deze baan te krijgen.

Betrouwbaar werken

- Ik ben eerlijk, betrouwbaar en rechtvaardig in alles wat ik doe.
- Informatie die vertrouwelijk is vertel ik aan niemand door. Als ik dat nodig vind, mag ik vertrouwelijke informatie doorvertellen aan een vertrouwenspersoon of mijn concernopdrachtgever.
- Ik doe mijn best om mijn werk zo goed mogelijk te doen.
- Ik ben ambassadeur van ... (de gemeente Berkelland).
- Ik ben zuinig op de eigendommen van ... (de gemeente).
- Ik onthoud me tijdens mijn werk van het gebruik van drank en verdovende middelen.
- Ik onthoud me buiten mijn werk van het overmatig gebruik van drank en verdovende middelen, waardoor ik mijn werk niet meer goed kan doen.

Eerlijk en rechtvaardig werken

- Ik laat me niet omkopen, en neem geen cadeaus of gunsten aan.
- Ik trek niemand voor en ben onpartijdig in mijn werk.
- Ik houd me aan de Grondwet en aan alle andere wetten en regels in Nederland.

Belangrijke waarden voor de organisatie

- Ik werk oplossings- en resultaatgericht en ben open, eerlijk, oprecht en flexibel.
- Ik gedraag mij als goed werknemer en onthoud mij van grensoverschrijdend gedrag. Dit zijn omgangsvormen die door de persoon die het ondergaat als gedwongen en/of ongewenst worden ervaren. Gedrag waardoor iemand zich bedreigd, beledigd, gekwetst of onveilig voelt.
- In mijn werk staan leren, innoveren en samenwerken centraal.

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

*Zo waarlijk helpe mij God almachtig (eed)**

** Op grond van godsdienstige gezindheid kun je hierbij kiezen voor een andere formulering, zoals het aanroepen van Allah in plaats van God.*

Bijlage 10 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 1°, onder ii

Eed en belofte gemeente Best

- Ik *zweer/verklaar* dat ik noch direct noch indirect, in welke vorm dan ook, valse informatie heb verstrekt in verband met het verkrijgen van mijn dienstverband.
- Ik *zweer/verklaar* dat ik tot het verkrijgen van mijn dienstverband aan niemand iets heb geschonken of beloofd en dat ik dit ook niet zal gaan doen.
- Ik *zweer/beloof* dat ik plichtsgetrouw en nauwgezet de mij opgedragen taken zal vervullen en dat ik daarbij de Grondwet en alle overige wettelijke regelingen van ons land en de lokale regelingen van ... (de gemeente Best) zal eerbiedigen.
- Ik *zweer/beloof* dat ik zaken die mij uit hoofde van mijn functie vertrouwelijk ter kennis komen of waarvan ik het vertrouwelijke karakter moet inzien, geheim zal houden voor anderen dan die personen aan wie ik ambtshalve tot mededeling verplicht ben.
- Ik *zweer/beloof* dat ik mij zal gedragen zoals een goed ambtenaar betaamt, dat ik zorgvuldig, onkreukbaar en betrouwbaar zal zijn, dat ik niets zal doen dat het aanzien van het ambt zal schaden en dat ik hierbij de gedragscode integriteit voor ambtenaren van ... (de gemeente Best) als leidraad zal hanteren.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 11 bij artikel I, vierde lid, onderdeel a, onder 1°, onder iii

Eed en belofte gemeente Borsele

Ik zweer/*beloof* als ambtenaar plechtig het volgende:

- Ik heb, om tot ambtenaar benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst gegeven of beloofd.
- Ik heb, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte aangenomen en zal deze ook niet aannemen.
- Ik zal getrouw zijn aan de Grondwet, de wetten nakomen en mijn plichten als ambtenaar naar eer en geweten vervullen.
- Ik ben loyaal ten opzichte van de bestuursorganen van ... (de gemeente) en het door hen vastgestelde beleid.
- Ik zal in contacten met burgers en vertegenwoordigers van bedrijven en maatschappelijke organisaties een betrouwbare vertegenwoordiger van ... (de gemeente Borsele) zijn.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 12 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 2°, onder ii

Eed en belofte gemeente Capelle aan den IJssel

Ik zweer/verklaar en beloof dat ik noch direct noch indirect, in welke vorm dan ook, valse informatie heb verstrekt in verband met het verkrijgen van mijn dienstverband.

Ik zweer/verklaar en beloof dat ik tot het verkrijgen van mijn dienstverband aan niemand iets heb geschonken of beloofd en dat ik dit ook niet zal gaan doen.

Ik zweer/verklaar en beloof dat ik, om iets vanuit mijn functie te doen of te laten, van niemand enige beloften of geschenken zal aannemen.

Ik zweer/verklaar en beloof dat ik plichtsgetrouw en nauwgezet de mij opgedragen taken zal vervullen en dat ik daarbij de Grondwet, alle overige wettelijke regelingen van ons land en de regelingen en interne richtlijnen van ... (de gemeente Capelle aan den IJssel) zal eerbiedigen.

Ik zweer/verklaar en beloof dat ik zaken die mij uit hoofde van mijn functie vertrouwelijk ter kennis komen of waarvan ik het vertrouwelijke karakter moet inzien, geheim zal houden voor anderen dan die personen aan wie ik ambtshalve tot mededeling verplicht ben of indien een wettelijk voorschrift mij tot de mededeling verplicht.

Ik zweer/verklaar en beloof dat ik mij zal gedragen zoals een goede ambtenaar betaamt, dat ik zorgvuldig, onkreukbaar en betrouwbaar zal zijn, dat ik niets zal doen dat het aanzien van het ambt zal schaden.

Zo waarlijk helpe mij God almachtig (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 13 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder

Eed en belofte van de gemeente Cranendonck, gemeente Heeze-Leende, gemeente Valkenswaard en gemeenschappelijke regeling samenwerking A2-gemeenten

Ik *zweer/verklaar en beloof* dat ik trouw ben aan de Grondwet en aan de overige wetten van het Rijk.
Ik *zweer/verklaar en beloof* dat ik voor het verkrijgen van deze dienstbetrekking geen onwaarheden heb gebruikt, aan niemand iets heb gegeven of beloofd noch zal geven of beloven.

Ik *zweer/verklaar en beloof* dat ik van niemand enige belofte, gunst of geschenk zal aannemen om in mijn dienstbetrekking iets te doen of na te laten.

Ik *zweer/verklaar en beloof* dat ik mij inzet voor het algemeen belang van ... (de gemeente Cranendonck/de gemeente Heeze-Leende/de gemeente Valkenswaard/de GR Samenwerking A2-gemeenten) en werk voor alle burgers van ... (de gemeente Cranendonck/de gemeente Heeze-Leende/de gemeente Valkenswaard/de GR Samenwerking A2-gemeenten).

Ik *zweer/verklaar en beloof* dat ik een betrouwbare vertegenwoordiger van ... (de gemeente Cranendonck/de gemeente Heeze-Leende/de gemeente Valkenswaard/de GR Samenwerking A2-gemeenten) ben in contacten met burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Ik *zweer/verklaar en beloof* dat ik mijn plicht nauwgezet en ijverig zal vervullen en de mij verstrekte opdrachten naar beste vermogen zal volbrengen.

Ik *zweer/verklaar en beloof* dat ik zaken, waarvan ik door mijn ambt kennis draag en die mij als geheim zijn toevertrouwd of waarvan ik het vertrouwelijke karakter moet begrijpen, niet zal openbaren aan anderen, dan aan hen, aan wie ik volgens de wet of ambtshalve tot mededeling verplicht ben.

Zo waarlijk helpe mij God almachtig (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 14 bij artikel I, vierde lid, onderdeel a, onder 3°, onder iv

Eed en belofte gemeente De Fryske Marren (Nederlands)

Ten overstaan van ... van ... *zweert/belooft* ondergetekende:

- kennis te hebben genomen van de regels met betrekking tot integriteit zoals vastgelegd in de toepasselijke bepalingen van de Ambtenarenwet 2017, Cao ... (Gemeenten), het integriteitsbeleid van ... (De Fryske Marren) en de 'Gedragscode... (medewerkers De Fryske Marren)';
- zich te zullen houden aan deze regels en zich te gedragen overeenkomstig de 'Gedragscode ... (medewerkers De Fryske Marren)'

door:

- in doen en laten professioneel te zijn en het ... (gemeentelijk) belang in zijn/haar functioneren centraal te stellen;
- op een correcte manier en op basis van wederzijds respect met de inwoners en collega's om te gaan; rekening mee te houden dat normen en waarden onderling kunnen verschillen;
- transparant te handelen, zodat optimale verantwoording mogelijk is en handelingen -indien van toepassing- gecontroleerd kunnen worden;
- kennis en informatie waarover wordt beschikt, alleen voor de doelen te gebruiken waarvoor zij bestemd zijn;
- zaken op relevante feiten en niet op personen te beoordelen; geen vooringenomen standpunten te hebben en de schijn van belangenverstrengeling tegen te gaan; afspraken en toezeggingen na te komen;
- inwoners en bedrijven onpartijdig, onbevooroordeeld en met respect te behandelen; beslissingen te nemen op objectieve gronden.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 15 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 1°, onder iv

Eed en belofte gemeente De Fryske Marren (Fries)

Foar ... (gemeentesiktaris) fan ... (De Fryske Marren) *swart/ûnthjit* ûnderskreaune:

- kennis nommen te hawwen fan de regels oangeande yntegriteit sa't dy fêstlein binne yn 'e tapaslike bepalings fan de Amtnerswet 2017, Cao ... (Gemeenten), it yntegriteitsbelied fan ... (De Fryske Marren) en de 'Gedrachskoade ... (meiwurkers De Fryske Marren)';
- him/har oan dy regels hâlde te sille en him/har te hâlden en te dragen neffens de 'Gedrachskoade ... (meiwurkers De Fryske Marren)'

troch:

- yn dwaan en litten profesjoneel te wêzen en it ... (gemeentlik) belang yn syn/har funksjonearjen sintraal te stellen;
- op in korrekte wize en op grûn fan respekt fan wjerskanten mei de ynwenners en kollega's om te gean; der rekken mei te hâlden dat noarmen en wearden ûnderling ferskille kinne;
- transparant te hanneljen, sadat optimale ferantwurdiging mooglik is en hannelingen – as dy fan tapassing binne – kontrolearre wurde kinne;
- kennis en ynformaasje dêr't oer beskikt wurdt, allinnich foar de doelen te brûken dêr't se foar bestimd binne;
- saken op relevante feiten en net op persoanen te beoardieljen; gjin foarynnommen stânpunten te hawwe en de skyn fan belangeferfrisseling tsjin te gean; ôfspraken en tasizzings nei te kommen;
- ynwenners en bedriuwen ûnpartidich, ûnbefoaroardiele en mei respekt te behanneljen; beslissings te nimmen op objektive grûnen.

Sa wier helpe my God Almachtic (eed)

Dat ferklearje en ûnthjit ik (belofte)

Bijlage 16 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 1°, onder v

Eed en belofte gemeente Delft

Ik beloof als ambtenaar plechtig het volgende:

- Ik zal de gerechtigheid dienen.
- Ik zal trouw zijn aan de Grondwet en de overige wetten en regelgeving van de overheid.
- Ik zal mij inzetten voor de rechten en het welzijn van alle burgers van... (Delft).
- Ik zal onpartijdig handelen en de democratische beginselen en procedures respecteren.
- Ik ben loyaal ten opzichte van de bestuursorganen van ... (Delft) en het door hen vastgestelde beleid.
- Ik zal van de overheidsmacht die mij is toevertrouwd geen misbruik maken.
- Ik zal zorgvuldig omgaan met informatie.
- Ik zal de geloofwaardigheid van het ambt niet schaden.
- Ik zal het vertrouwen dat de burger in mij mag stellen, niet beschamen.
- Ik zal me een zelfstandig oordeel vormen over de morele juistheid van mijn handelen.
- Ik zal mij ook voor het overige als een goed ambtenaar en volgens de geldende normen op het gebied van integriteit gedragen.

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Of eventueel een verwijzing naar godsdienst zoals: (eed)

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig. Of:

Zo waarlijk helpe mij Allah de Erbarmer, de Barmhartige. Of:

Zo waarlijk, als het woord van de Bhagavad Gita, helpe mij Shri Krishna.

Bijlage 17 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 3°, onder v

Eed en belofte gemeente Eindhoven

Als ambtenaar van ... (gemeente Eindhoven) *beloof* ik het volgende:

Ik zal trouw zijn aan de Grondwet en de overige wetten van het Rijk;
Ik zal onpartijdig handelen en me inzetten voor het algemeen belang van ... (gemeente Eindhoven) en haar inwoners;
Ik ben loyaal ten opzichte van de bestuursorganen van ... (gemeente Eindhoven) en het door hen vastgestelde beleid;
Ik zal zorgvuldig omgaan met vertrouwelijke informatie die mij ambtshalve bekend is;
Ik zal geen misbruik maken van de overheidsmacht die mij is toevertrouwd;
Ik zal de geloofwaardigheid van het ambt niet schaden.

*Zo waarlijk helpe mij God Almachtig of
Zo waarlijk helpe Allah de Erbarmer, de Barmhartige (eed)*

Dit verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 18 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 2°, onder iii

Eed en belofte gemeente Ermelo, gemeente Harderwijk, gemeente Meerinzicht en gemeente Zeewolde

Ik *zweer/verklaar* dat ik dit ambt op een eerlijke manier heb gekregen.

Dat betekent:

Ik heb eerlijke informatie gegeven en heb niets verzwegen wat voor dit ambt van belang kan zijn.

Ik *zweer/verklaar* kennis te hebben genomen van de regels over integriteit zoals die zijn vastgelegd in het personeelsreglement.

Dat betekent:

Ik vervul mijn taken naar eer en geweten en naar mijn beste kunnen en zal mij gedragen zoals je van een goed ambtenaar mag verwachten.

Ik werk integer en behandel iedereen rechtvaardig, gelijkwaardig en met respect.

Ik ga zorgvuldig om met informatie. Ik weet dat ik vertrouwelijke informatie geheim moet houden en zal dat ook doen.

Ik zal niets doen wat het imago van mij, mijn collega's en mijn werkgever zal schaden.

Ik gedraag mij volgens onze wetten, het recht en de gedragsregels die verder voor mij gelden.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 19 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 1°, onder vi

Eed en belofte gemeente Goirle

- Ik *zweer/verklaar* dat ik noch direct noch indirect, in welke vorm dan ook, valse informatie heb verstrekt in verband met het verkrijgen van mijn dienstverband.
- Ik *zweer/verklaar* dat ik tot het verkrijgen van mijn dienstverband aan niemand iets heb geschonken of beloofd en dat ik dit ook niet zal gaan doen.
- Ik *zweer/beloof* dat ik plichtsgetrouw en nauwgezet de mij opgedragen taken zal vervullen en dat ik daarbij de Grondwet en alle overige wettelijke regelingen van ons land en de lokale regelingen van ... (de gemeente Goirle) zal eerbiedigen.
- Ik *zweer/beloof* dat ik zaken die mij uit hoofde van mijn functie vertrouwelijk ter kennis komen of waarvan ik het vertrouwelijke karakter moet inzien, geheim zal houden voor anderen dan die personen aan wie ik ambtshalve tot mededeling verplicht ben.
- Ik *zweer/beloof* dat ik mij zal gedragen zoals een goed ambtenaar betaamt, dat ik zorgvuldig, onkreukbaar en betrouwbaar zal zijn, dat ik niets zal doen dat het aanzien van het ambt zal schaden en dat ik hierbij de gedragscode voor ambtenaren van ... (de gemeente Goirle) als leidraad zal hanteren.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 20 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 1°, onder vii

Eed en belofte gemeente Gouda

1. Ik zweer/*verklaar en belof* dat ik: de rechtvaardigheid zal dienen;
2. trouw zal zijn aan de Grondwet, wetten en overheidsregelingen;
3. mij zal inzetten voor de rechten en het welzijn van alle inwoners;
4. onpartijdig zal handelen en de democratische beginselen en procedures zal respecteren;
5. loyaal zal zijn ten opzichte van het bestuursorgaan van ... en hun beleid;
6. geen misbruik zal maken van de aan mij toevertrouwde overheidsmacht;
7. zorgvuldig zal omgaan met informatie;
8. de geloofwaardigheid van het ambt niet zal schaden;
9. het vertrouwen, dat de inwoner in mij mag stellen, niet zal beschamen;
10. mij een zelfstandig oordeel zal vormen over de morele juistheid van mijn handelen.

Ik leg de volgende eed of belofte af:

Dat verklaar en belof ik (belofte)

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig OF

Zo waarlijk helpe mij Allah de Erbarmer, de Barmhartige OF

Zo waarlijk, als het woord van de Bhagavad Gita, helpe mij Shri Krishna OF

andere godsdienstige verwijzing die medewerker desgevraagd wenst (eed)

Bijlage 21 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 1°, onder viii

Eed en belofte gemeente Haarlem en gemeente Zandvoort

Ik *zweer/beloof* dat ik als ambtenaar in dienst van ... (gemeente Haarlem/Zandvoort):

1. rechtvaardig en integer handel;
2. trouw ben aan de Grondwet en de andere wetten;
3. mij inzet voor de rechten en het welzijn van alle inwoners van ... (Haarlem en Zandvoort);
4. onpartijdig optreedt en de democratische beginselen en procedures respecteert;
5. loyaal ben aan het bestuur en het beleid van ... (Haarlem en Zandvoort);
6. geen misbruik maak van mijn ambtelijke positie;
7. zorgvuldig omga met informatie;
8. de geloofwaardigheid van de ambtelijke positie niet schaadt;
9. het vertrouwen van de inwoners niet beschaamt;
10. mezelf steeds de vraag stel of ik moreel juist handel.

Zo waarlijk helpe mij God almachtig (eed)

Dit verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 22 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 1°, onder ix

Eed en belofte gemeente 's-Hertogenbosch

Ik zweer/verklaar dat ik deze functie op een eerlijke manier heb gekregen. Ik ben eerlijk en volledig geweest bij de door mij gegeven informatie en heb niets verzwegen wat voor dit ambt van belang kan zijn.

Ik zweer/beloof de Koning en de Grondwet trouw te zijn en ... (de gemeente 's-Hertogenbosch) als goed ambtenaar te dienen. Dat betekent:

- Ik werk in het algemeen belang voor onze samenleving en zet mij daar volledig voor in.
Ik werk integer en behandel iedereen rechtvaardig, gelijkwaardig en met respect.
Ik ben onpartijdig, open, betrouwbaar en respecteer de democratische beginselen.
Ik zal van niemand een gunst of geschenk aannemen om in mijn werk iets te doen of na te laten.
- Als ik onbetaalde of betaalde nevenwerkzaamheden verricht of wil gaan verrichten meld ik dit.
- Ik weet dat ... (de gemeente 's-Hertogenbosch) geen grensoverschrijdend gedrag accepteert.
Ik ben samen met anderen verantwoordelijk voor een veilige (werk)omgeving.
Dilemma's in mijn werk rondom ondermijning, integriteit en ongewenst gedrag bespreek ik intern.
- Ik ga zorgvuldig om met informatie en met ... eigendommen. Ik draag bij aan een open overheid en weet dat ik vertrouwelijke informatie geheim moet houden tijdens en na mijn dienstverband.
- Ik gedraag mij volgens het geldende recht, de ... (gemeentelijke) gedragscode en overige integriteits- en gedragsregels van... (de gemeente 's-Hertogenbosch).

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 23 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 2°, onder iv

Eed en belofte gemeente Hilvarenbeek

Ik *zweer/verklaar* dat ik noch direct noch indirect, in welke vorm dan ook, valse informatie heb verstrekt in verband met het verkrijgen van mijn dienstverband.

Ik *zweer/verklaar* dat ik tot het verkrijgen van mijn dienstverband aan niemand iets heb geschonken of beloofd en dat ik dit ook niet zal gaan doen.

Ik *zweer/beloof* dat ik plichtsgetrouw en nauwgezet de mij opgedragen taken zal vervullen en dat ik daarbij de Grondwet en de wettelijke regelingen van ons land en van ... (de gemeente Hilvarenbeek) zal eerbiedigen.

Ik *zweer/beloof* dat ik zaken die mij uit hoofde van mijn functie vertrouwelijk ter kennis komen of waarvan ik het vertrouwelijke karakter moet inzien, geheim zal houden voor anderen dan die personen aan wie ik ambtshalve tot mededeling verplicht ben.

Ik *zweer/beloof* dat ik mij zal gedragen zoals een goed ambtenaar betaamt, dat ik zorgvuldig, onkreukbaar en betrouwbaar zal zijn, dat ik niets zal doen dat het aanzien van het ambt zal schaden en dat ik hierbij de gedragscode voor ambtenaren van ... (de gemeente Hilvarenbeek) als leidraad zal hanteren.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 24 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 1°, onder x

Eed en belofte gemeente Hoeksche Waard

Hierbij *zweer/verklaar en beloof* ik voor ... (de gemeente Hoeksche Waard) het volgende:

- Ik *zweer/verklaar* dat ik direct noch indirect, in welke vorm dan ook, valse informatie heb verstrekt in verband met het verkrijgen van mijn dienstverband.
- Ik *zweer/verklaar* dat ik tot het verkrijgen van mijn dienstverband aan niemand iets heb geschonken of beloofd en dat ik dit ook niet zal gaan doen.
- Ik *zweer/beloof* dat ik mij als een goed ambtenaar zal gedragen.
- Ik *zweer/beloof* dat ik plichtsgetrouw en nauwgezet de aan mij opgedragen taken zal vervullen naar beste vermogen.
- Ik *zweer/beloof* dat ik zaken die mij uit hoofde van mijn functie vertrouwelijk ter kennis komen of waarvan ik het vertrouwelijke karakter moet inzien, geheim zal houden voor andere dan die personen aan wie ik ambtshalve tot mededeling verplicht ben.
- Ik *zweer/beloof* dat ik onpartijdig zal handelen en de democratische beginselen zal respecteren.
- Ik *zweer/beloof* dat ik in mijn contacten met burgers, klanten en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties een integere, zorgvuldige en betrouwbare ambtenaar van ... (de gemeente Hoeksche Waard) zal zijn.
- Ik *zweer/beloof* dat ik voorkom dat mijn gedrag het aanzien van ... (de gemeente) of het ambt zal schaden en hierbij de gedragscode van ... (de gemeente Hoeksche Waard) als uitgangspunt zal nemen.
- Ik *zweer/beloof* dat ik zorgvuldig zal omgaan met eigendommen van ... (de gemeente Hoeksche Waard).
- Ik *zweer/verklaar* dat ik mij ervan bewust ben dat ik geen geschenken of gunsten mag accepteren.
- Ik *zweer/beloof* dat ik trouw ben aan de Grondwet en aan alle overige (wettelijke) regelingen van het rijk en ... (de gemeente Hoeksche Waard).

Zo waarlijk helpe mij God almachtig (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 25 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 1°, onder xi

Eed en belofte gemeente Horst aan de Maas

Ik zweer/verklaar dat:

- ik geen valse informatie heb verstrekt of beloften heb gedaan of zal doen in verband met het verkrijgen van mijn arbeidsovereenkomst.
- ik mij zal gedragen zoals het een goed ambtenaar betaamt.
- ik niets zal doen dat het aanzien van ... (de gemeente) of de belangen van anderen kan schaden.
- ik mij zal houden aan wet- en regelgeving en de gedragscode integriteit ambtenaren van ... (de gemeente Horst aan de Maas).

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 26 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 1°, onder xii

Eed en belofte gemeente Land van Cuijk

Ten overstaan van de bestuurder beloof ik plechtig het volgende:

1. Ik heb noch direct noch indirect, in welke vorm dan ook, valse informatie verstrekt in verband met het verkrijgen van mijn dienstverband;
2. Ik heb voor het verkrijgen van mijn dienstverband aan niemand iets geschonken of beloofd en dat zal ik ook niet gaan doen;
3. Ik zal recht doen aan en handelen in overeenstemming met de Grondwet en andere wetten;
4. Ik zal mij inzetten voor het welzijn en de rechten van ... (de gemeente Land van Cuijk);
5. Ik zal in contacten met burgers en vertegenwoordigers van bedrijven en maatschappelijke organisaties een betrouwbare vertegenwoordiger van ... (de gemeente Land van Cuijk) zijn;
6. Ik zal onpartijdig handelen en democratische beginselen en procedures respecteren;
7. Ik ben loyaal ten opzichte van het bestuursorgaan van ... (de gemeente Land van Cuijk) en het door haar vastgestelde beleid;
8. Ik zal geen misbruik maken van mijn positie;
9. Ik zal zorgvuldig omgaan met informatie en de eigendommen van ... (de gemeente);
10. Ik zal handelen in overeenstemming met de geldende gedragscode.

Bijlage 27 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 3°, onder vi

Eed en belofte gemeente Leeuwarden

Op de vraag van het bevoegd gezag (...) (burgemeester, collegelid of gemeentesecretaris/griffier) verklaar ik, (de naam zoals dat op het ID-bewijs staat), werkzaam bij ... (de gemeente Leeuwarden/de gemeenteraad Leeuwarden), dat ik

- voor het verkrijgen van het dienstverband met de voortzetting hiervan aan niemand iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven of beloven (al dan niet onder druk);
- me zal houden aan de wet, geen misbruik zal maken van mijn (ambtelijke) positie en me als een goed ambtenaar zal gedragen;
- vertrouwelijk zal omgaan met gevoelige informatie;
- mijn privé-activiteiten goed gescheiden zal houden van mijn werkzaamheden als ambtenaar;
- mijn onafhankelijke opstelling niet zal laten beïnvloeden door o.a. het aannemen van (geldelijke) geschenken;
- verantwoordelijk zal omgaan met uitnodigingen voor reizen, congressen, evenementen en diners;
- verantwoordelijk en eerlijk zal omgaan met ... (gemeentelijke) voorzieningen en personeelsregelingen;
- geen 'vriendjespolitiek' zal bedrijven ten opzichte van familieleden, vrienden, zakenrelaties, ex-collega's, e.d.;
- niet-integere zaken aan de orde zal stellen;
- mij zal onthouden van ongewenste omgangsvormen;
- in een (toekomstige) leidinggevende positie het integriteitsbeleid zal uitdragen en het goede voorbeeld zal geven.

Zo waarlijk helpe mij God almachtig / Zo waarlijk helpe mij Allah de Erbarmer, de Barmhartige / Of andere godsdienstige verwijzing (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 28 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 3°, onder vii

Eed en belofte gemeente Leeuwarden (Fries)

Op de fraach fan it befoege gesach (...) (boargemaster, kolleezjelid of gemeentesekretaris) ferklearje ik (namme sa as dy op it ID bewiis stiet), wurksum by ... (de gemeente Ljouwert), dat ik

- foar it krijen fan it tsjinstferbân en it fuortsetten hjirfan oan nimmen wat jûn of beloofd ha, noch jaan sil of belove (al dan net ûnder druk);*
- my oan de wet hâlde sil, gjin misbrûk meitsje sil fan myn (amtlike) posysje en my as in goed amtner gedrage sil;*
- fertroulik omgean sil mei gevoelige ynformaasje;*
- myn privee-aktiviteiten goed skieden hâlde sil fan myn wurksumheden as amtner;*
- myn ûnôfhinklike opstelling net beynfloedzje litte sil troch û.o. it oannimmen fan (jildlike) presintsjes;*
- ferantwurdlik omgean sil mei útnoegings foar reiskes, kongressen, eveneminten en itentsjes;*
- ferantwurdlik en earlik omgean sil mei ... (gemeentlike) foarsjenningen en personielsregelingen;*
- gjin 'freonepolityk' bedriuwe sil oangeande famyljeleden, freonen, sakerelaasjes, âld-kollega's en soksoarte;*
- net-yntegere saken oan de oarder stelle sil;*
- my ûnthâlde sil fan net winske omgongsfoarmen;*
- yn in (takomstige) liedingjaande posysje it yntegriteitsbelied útdrage sil en it goede foarbyld jaan sil.*

Sa wier helpe my God Almachtich / Sa wier helpe my Allah de Ermbarmer, de Barmhertige / Of oare godstjinstige ferwizing (eed)

Dat ferklearje en ûnthjit ik (belofte)

Bijlage 29 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 1°, onder viii

Eed en belofte gemeente Maashorst

Ik zweer/verklaar en beloof als ambtenaar het volgende:

- Ik heb kennisgenomen van de gedragscode integriteit voor ambtenaren van ... (de gemeente Maashorst).
- Ik heb voor het verkrijgen van mijn dienstbetrekking aan niemand iets geschonken of beloofd of valse informatie verstrekt.
- Ik heb van niemand giften of beloften aangenomen om iets in mijn functie te doen of te laten en ik zal dat ook nooit doen.
- Ik zal trouw zijn aan de Grondwet en alle wetten nakomen.
- Ik zal de aan mij verstrekte opdrachten naar beste vermogen volbrengen, mijn plichten als ambtenaar naar eer en geweten vervullen en mij als goed ambtenaar gedragen.
- Ik zal zorgvuldig, onkreukbaar en betrouwbaar zijn en niets doen dat het aanzien van ... (de gemeente Maashorst) zal schaden.
- Ik zal zaken waarvan ik door mijn ambt kennis draag en mij als geheim zijn toevertrouwd of waarvan ik het vertrouwelijk karakter moet begrijpen, niet openbaren aan anderen, dan aan hen, aan wie ik volgens de wet of ambtshalve tot mededeling verplicht ben.

Dat verklaar en beloof ik (belofte)*

*Zo waarlijk helpe mij God Almachtig**

Zo waarlijk helpe mij Allah de Erbarmer, de Barmhartige (eed)*

* Aankruisen wat van toepassing is

Bijlage 30 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 2°, onder v

Eed en belofte van de gemeente Maastricht

Ik verklaar dat ik op een eerlijke manier mijn dienstverband heb gekregen;

Ik zal in de uitoefening van mijn functie alle geldende wetten, beleid en regels waaronder de gedragscode voor de ambtelijke organisatie respecteren;

Ik zal zo goed ik kan mijn functie uitoefenen en daarbij de belangen van de ... (gemeente Maastricht) behartigen;

Ik zal mij als een goed ambtenaar gedragen en de ... (gemeentelijke) integriteitswaarden gerechtigheid, betrouwbaarheid en transparantie naleven;

Ik zal niets doen of nalaten dat het vertrouwen van de burger in ... (de gemeente) en het aanzien van ... (de gemeente) kan schaden;

Ik verklaar dat ik zorgvuldig met de informatie zal omgaan waarmee ik door mijn functie bekend ben en geen vertrouwelijke informatie naar buiten zal brengen;

*Zo waarlijk helpe mij God Almachtig (eed)
Dat verklaar en beloof ik (belofte)*

Bijlage 31 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 3°, onder viii

Eed en belofte gemeente Nijkerk

Ik *zweer/verklaar* dat ik dit ambt op een eerlijke manier heb gekregen. Dat betekent:

- Ik heb voor dit ambt gekozen. Ik ben niet omgekocht en heb ook niemand omgekocht. Niet met giften en niet met beloftes.
- Ik heb eerlijke informatie gegeven en heb niets verzwegen wat voor dit ambt van belang kan zijn. Ik *zweer/beloof* de Koning en de Grondwet trouw te zijn en ... (de gemeente Nijkerk) als goed ambtenaar te dienen. Dat betekent:
- Ik werk in het algemeen belang voor de samenleving van ... (de gemeente Nijkerk) en zet mij daar volledig voor in.
- Ik werk integer en behandel iedereen rechtvaardig, gelijkwaardig en met respect.
- Ik ga zorgvuldig om met informatie. Ik draag bij aan een open overheid en weet ook dat ik vertrouwelijke informatie geheim moet houden.
- Ik gedraag mij volgens onze wetten, het recht en de gedragsregels die verder voor mij gelden.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 32 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 3°, onder ix

Eed en belofte gemeente Oost Gelre

Ik zweer/verklaar dat ik dit ambt op een eerlijke manier heb gekregen. Dat betekent:

- Ik heb voor dit ambt gekozen. Ik ben niet omgekocht en heb ook niemand omgekocht. Niet met giften en niet met beloftes.
- Ik heb eerlijke informatie gegeven en heb niets verzwegen wat voor dit ambt van belang kan zijn.

Ik zweer/beloof de Grondwet trouw te zijn en Nederland als goed ambtenaar te dienen. Dat betekent:

- Ik werk in het algemeen belang voor onze samenleving en zet mij daar volledig voor in.
- Ik werk integer en behandel iedereen rechtvaardig, gelijkwaardig en met respect.
- Ik ga zorgvuldig om met informatie. Ik draag bij aan een open overheid en weet ook dat ik vertrouwelijke informatie geheim moet houden.
- Ik gedraag mij volgens onze wetten, het recht en de gedragsregels die verder voor mij gelden.

Zo waarlijk helpe mij god almachtig (eed)

Dit verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 33 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 2°, onder vi

Eed en belofte gemeente Rijssen-Holten

1. Ik verklaar kennis te hebben genomen van de regels over integriteit. Deze regels (gedragscode) staat in ... (het Personeelshandboek Rijssen-Holten) onder ... (Rechten en plichten). De gedragscode is gebaseerd op de Ambtenarenwet.
2. Ik zweer/beloof dat ik mij aan deze regels houd en ook aan de Grondwet en overige wetten en regelgeving van de overheid.
3. Ik zweer/beloof dat ik plichtsgetrouw en nauwgezet de mij opgedragen taken zal vervullen en mij zal gedragen als een goed ambtenaar, dat ik zorgvuldig, betrouwbaar, eerlijk en oprecht zal zijn en dat ik niets zal doen dat het aanzien van het ambt of ... (de gemeente) schaadt.
4. Ik maak geen misbruik van de overheidsmacht die mij is toevertrouwd.
5. Ik ga zorgvuldig om met vertrouwelijke informatie en met ... (gemeentelijke) eigendommen.
6. Ik ben loyaal tegenover de bestuursorganen van ... (de gemeente Rijssen-Holten) en het door hen vastgestelde beleid.
7. Ik zweer/beloof dat ik geen beloften, gunsten of geschenken zal aannemen om in mijn dienstbetrekking iets te doen of niet te doen.

Zo waarlijk helpe mij God almachtig (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 34 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 1°, onder xiv

Eed en belofte gemeente Schiermonnikoog

- Ik *zweer/verklaar* dat ik noch direct noch indirect, in welke vorm dan ook, valse informatie heb verstrekt in verband met het aangaan van mijn arbeidsovereenkomst.
- Ik *zweer/verklaar* dat ik tot het aangaan van mijn arbeidsovereenkomst met ... (de gemeente Schiermonnikoog) aan niemand iets heb geschonken of beloofd en dat ik dit ook niet zal gaan doen.
- Ik *zweer/beloof* dat ik plichtsgetrouw en nauwgezet de mij opgedragen taken zal vervullen en dat ik daarbij de Grondwet en alle overige wettelijke regelingen van ons land en van ... (de gemeente Schiermonnikoog) zal eerbiedigen.
- Ik *zweer/beloof* dat ik zaken die mij uit hoofde van mijn functie vertrouwelijk ter kennis komen of waarvan ik het vertrouwelijke karakter moet inzien, geheim zal houden voor anderen dan die personen aan wie ik ambtshalve tot mededeling verplicht ben.
- Ik *zweer/beloof* dat ik mij zal gedragen zoals een goed werknemer betaamt, dat ik zorgvuldig, onkreukbaar en betrouwbaar zal zijn, dat ik niets zal doen dat het aanzien van het ambt zal schaden en dat ik hierbij de gedragscode voor werknemers van ... (de gemeente Schiermonnikoog) als leidraad zal hanteren.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig (eed)
Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 35 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 2°, onder vii

Eed en belofte van de Gemeente Sittard-Geleen

Ik zweer/*beloof* als ambtenaar het volgende:

- Ik werk in het algemeen belang en zet mij in voor de rechten en het welzijn van alle burgers in
- Ik zorg ervoor dat ik met mijn gedrag positief bijdraag aan het vertrouwen dat mensen kunnen hebben in de ... organisatie.
- Ik houd mij aan de wetten, het recht en de gedragsregels.
- Ik doe mijn uiterste best het moreel juiste te doen en behandel iedereen gelijkwaardig en met respect.
- Ik ga zorgvuldig om met informatie en maak verantwoord gebruik van ... eigendommen.
- Ik voorkom situaties die mijn privébelangen raken.
- Ik ben verantwoordelijk voor mijn eigen gedrag en ben daarop aanspreekbaar.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig (eed)*

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

** Op grond van godsdienstige gezindheid kan hierbij worden gekozen voor een andere formulering, zoals het aanroepen van Allah in plaats van God.*

Bijlage 36 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 2°, onder viii

Eed en belofte gemeente Tilburg

- Ik zal mij inzetten voor de rechten en het welzijn van alle burgers van ... en hun vertrouwen niet beschamen.
- Ik zal onpartijdig handelen en de Grondwet en overige wetten van ons land respecteren.
- Ik ben loyaal ten opzichte van het ... (gemeente)bestuur en het vastgestelde beleid.
- Ik zal geen misbruik maken van de overheidsmacht die mij is toevertrouwd.
- Ik heb geen valse informatie verstrekt of beloftes gedaan om mijn dienstverband te verkrijgen.
- Ik zal de geheimhouding respecteren van vertrouwelijke zaken die ik door mijn werk ken, of waarvan ik het vertrouwelijk karakter moet inzien.
- Ik zal me integer en betrouwbaar gedragen.
- Ik houd me aan de gedragscode 'integriteit' die in het personeelshandboek van de ... staat.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig (eed)*

** Op grond van de godsdienstige gezindheid van de medewerker kan hierbij gekozen worden voor een andere formulering, zoals het aanroepen van Allah in plaats van God.*

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 37 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 3°, onder x

Eed en belofte gemeente Uithoorn

- Ik *zweer/verklaar* dat ik noch direct noch indirect, in welke vorm dan ook, valse informatie heb verstrekt in verband met het verkrijgen van mijn dienstverband.
- Ik *zweer/verklaar* dat ik tot het verkrijgen van mijn dienstverband aan niemand iets heb geschonken of beloofd en dat ik dit ook niet zal gaan doen.
- Ik *zweer/beloof* dat ik plichtsgetrouw en nauwgezet de mij opgedragen taken zal vervullen en dat ik daarbij de Grondwet en alle overige (wettelijke) regelingen van ons land en van zal eerbiedigen.
- Ik *zweer/beloof* dat ik zaken die mij uit hoofde van mijn functie vertrouwelijk ter kennis komen of waarvan ik het vertrouwelijke karakter moet inzien, geheim zal houden voor anderen dan die personen aan wie ik ambtshalve tot mededeling verplicht ben.
- Ik *zweer/beloof* dat ik mij zal gedragen zoals een goed ambtenaar betaamt, dat ik zorgvuldig, onkreukbaar en betrouwbaar zal zijn, dat ik niets zal doen dat het aanzien van het ambt zal schaden en dat ik hierbij de gedragscode voor ambtenaren van als leidraad zal hanteren.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig, Of

Zo waarlijk helpe mij Allah de Erbarmer, de Barmhartige, Of

Zo waarlijk, als het woord van de Bhagavad Gita, helpe mij Shri Krishna,

Of verwijzing naar een andere erkende wereldgodsdienst (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 38 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 3°, onder xi

Eed en belofte gemeente Valkenburg aan de Geul

Ik zweer/beloof als ambtenaar het volgende:

- Ik werk in het algemeen belang en zet mij in voor de rechten en het welzijn van alle burgers in (de gemeente Valkenburg aan de Geul).
- Ik zorg ervoor dat ik met mijn gedrag positief bijdraag aan het vertrouwen dat mensen kunnen hebben in de gemeentelijke organisatie.
- Ik houd mij aan de wetten, het recht en de gedragsregels.
- Ik doe mijn uiterste best het moreel juiste te doen en behandel iedereen gelijkwaardig en met respect.
- Ik ga zorgvuldig om met informatie en maak verantwoord gebruik van ... (gemeentelijke) eigendommen.
- Ik voorkom situaties die mijn privébelangen raken.
- Ik ben verantwoordelijk voor mijn eigen gedrag en ben daarop aanspreekbaar.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig (eed)*

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

** Op grond van godsdienstige gezindheid kan hierbij worden gekozen voor een andere formulering, zoals het aanroepen van Allah in plaats van God.*

Bijlage 39 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 2°, onder ix

Eed en belofte van de gemeente Veenendaal

Ik *zweer/verklaar* dat ik dit ambt op een eerlijke manier heb gekregen. Dat betekent:

- Ik heb voor dit ambt gekozen. Ik ben niet omgekocht en heb ook niemand omgekocht. Niet met giften en niet met beloftes.
- Ik heb eerlijke informatie gegeven en heb niets verzwegen wat voor dit ambt van belang kan zijn.

Ik *zweer/beloof* de Koning en de Grondwet trouw te zijn en Nederland als goed ambtenaar te dienen. Dat betekent:

- Ik werk in het algemeen belang voor onze samenleving en zet mij daar volledig voor in.
- Ik werk integer en behandel iedereen rechtvaardig, gelijkwaardig en met respect.
- Ik draag bij aan een open overheid en ga zorgvuldig om met informatie.
- Ik gedraag mij volgens onze wetten, het recht en de gedragsregels die verder voor mij gelden.

Zo waarlijk helpe mij God almachtig, of Zo waarlijk helpe mij Allah de Erbarmmer, de Barmhartige, of andere godsdienstige verwijzing (bv Hindoeïstisch/ Boeddhistisch) (eed)

Dit verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 40 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 1°, onder xv

Eed en belofte gemeente Venray

1. Ik *verklaar* kennis te hebben genomen van de regels met betrekking tot integriteit zoals vastgelegd in 'de gedragscode ambtelijke integriteit' van ... (de gemeente Venray).
2. Ik *zweer/beloof* dat ik mij aan deze regels en aan de Grondwet en overige wetten en regelgeving van de overheid zal houden.
3. Ik *zweer/beloof* dat ik plichtsgetrouw en nauwgezet de mij opgedragen taken zal vervullen en mij zal gedragen zoals een goed ambtenaar betaamt, dat ik zorgvuldig, onkreukbaar en betrouwbaar zal zijn en dat ik niets zal doen dat het aanzien van het ambt of ... (de gemeente) zal schaden.
4. Ik maak van de overheidsmacht die mij is toevertrouwd geen misbruik.
5. Ik ga zorgvuldig om met vertrouwelijke informatie en met ... (gemeentelijke) eigendommen.
6. Ik ben loyaal ten opzichte van de bestuursorganen van ... (de gemeente Venray) en het door hen vastgestelde beleid.
7. Ik *zweer/beloof* dat ik van niemand enige belofte, gunst of geschenk zal aannemen om in mijn dienstbetrekking iets te doen of na te laten.

*Zo waarlijk helpe mij God Almachtig, of
Zo waarlijk helpe mij Allah de Erbarmer, de Barmhartige, of
Zo waarlijk, als het woord van de bhagavad gita, helpe mij Shri Krishna (eed)*

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 41 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 1°, onder xvi

Eed en belofte gemeente Weert

Ik zweer/beloof als ambtenaar van ... (de gemeente Weert) plechtig het volgende:

- Ik zal de gerechtigheid dienen.
- Ik zal trouw zijn aan de Grondwet en de overige wetten van het Rijk.
- Ik zal onpartijdig handelen en de democratische beginselen en procedures respecteren.
- Ik ben loyaal ten opzichte van de bestuursorganen van ... (de gemeente Weert) en het door hen vastgestelde beleid.
- Ik zal van de overheidsmacht die mij is toevertrouwd geen misbruik maken.
- Ik zal zorgvuldig omgaan met informatie.
- Ik zal de geloofwaardigheid van het ambt niet schaden.
- Ik zal het vertrouwen dat de burger in mij mag stellen, niet beschamen.
- Ik zal me een zelfstandig oordeel vormen over de morele juistheid van mijn handelen.
- Ik zal mij ook voor het overige als een goed ambtenaar en volgens de geldende normen op het gebied van integriteit gedragen, waaronder de ... (Gedragscode ambtenaren gemeente Weert 2022).

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 42 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 1°, onder xvii

Eed en belofte gemeente West Betuwe

- Ik zal trouw zijn aan de Grondwet en de overige wetten van het Rijk.
- Ik zal me inzetten voor het algemeen belang van de gemeente en werken voor alle burgers van West Betuwe.
- Ik zal onpartijdig handelen en de democratische beginselen respecteren.
- Ik zal in contacten met burgers en vertegenwoordigers van bedrijven en maatschappelijke organisaties een betrouwbare vertegenwoordiger zijn van ... (de gemeente West Betuwe).
- Ik maak van de overheidsmacht die mij is toevertrouwd geen misbruik.
- Ik ga zorgvuldig om met vertrouwelijke informatie en met ... (gemeentelijke) eigendommen.
- Ik zal de geloofwaardigheid van mijn functie niet schaden.
- Ik heb kennisgenomen van ... (de West Betuwe gedragscode Integriteit) en zal me hieraan houden.

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Zo waarlijk helpe mij God almachtig (eed)

Bijlage 43 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 1°, onder xviii

Eed en belofte gemeente Winterswijk

- Ik *zweer/verklaar* dat ik noch direct noch indirect, in welke vorm dan ook, valse informatie heb verstrekt in verband met het verkrijgen van mijn dienstverband.
- Ik *zweer/verklaar* dat ik tot het verkrijgen van mijn dienstverband aan niemand iets heb geschonken of beloofd en dat ik dit ook niet zal gaan doen.
- Ik *zweer/beloof* dat ik plichtsgetrouw en nauwgezet de mij opgedragen taken zal vervullen en dat ik daarbij de Grondwet en alle wettelijke regelingen van ons land en van ... (de gemeente Winterswijk) zal eerbiedigen.
- Ik *zweer/beloof* dat ik zaken die mij uit hoofde van mijn functie vertrouwelijk ter kennis komen of waarvan ik het vertrouwelijke karakter moet inzien, geheim zal houden voor anderen dan die personen aan wie ik ambtshalve tot mededeling verplicht ben.
- Ik *zweer/beloof* dat ik mij zal gedragen zoals een goed ambtenaar betaamt, dat ik zorgvuldig, onkreukbaar en betrouwbaar zal zijn, dat ik niets zal doen dat het aanzien van het ambt zal schaden en dat ik hierbij de gedragscode voor ambtenaren van ... (de gemeente Winterswijk) als leidraad zal hanteren.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig (eed)*

** Op grond van de godsdienst gezindheid van de medewerker kan hier gekozen worden voor een andere formulering, zoals het aanroepen van Allah in plaats van God.*

Dat beloof en verklaar ik (belofte)

Bijlage 44 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 2°, onder x

Eed en belofte gemeente Woudenberg

Ik zweer/verklaar en beloof als ambtenaar het volgende:

1. Ik ben trouw aan de Grondwet en respecteer alle overige wetten van ons land.
2. Ik heb voor het verkrijgen van mijn dienstverband correcte informatie verstrekt en aan niemand iets geschonken of beloofd.
3. Ik heb van niemand giften of beloften aangenomen om iets vanuit mijn functie te doen of te laten en ik zal dat ook nooit doen.
4. Ik gedraag mij als een goede ambtenaar en leef de regels van integer gedrag na.
5. De vertrouwelijke informatie die ik bij het uitvoeren van mijn werkzaamheden krijg, gebruik ik alleen voor dat werk. Ik schaad dat vertrouwen niet.
6. Ik ga zorgvuldig om met ... (gemeentelijke) eigendommen en gebruik deze alleen voor zakelijke doeleinden, tenzij ik uitdrukkelijk toestemming heb gevraagd en gekregen.
7. Ik ben in mijn contacten met inwoners, bedrijven en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties een integere, zorgvuldige en betrouwbare vertegenwoordiger van... (de gemeente Woudenberg).

Zo waarlijk helpe mij God almachtig/Allah de Erbarmer, de Barmhartige (of een andere godsdienstige verwijzing of levensovertuiging) (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 45 bij artikel I, vierde lid, onderdeel b, onder 2°, onder xi

Eed en belofte gemeente Zeist

Ik ben in mijn contacten met inwoners, klanten en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties een integere, zorgvuldige en betrouwbare vertegenwoordiger van ... (de gemeente Zeist). Ik voorkom dat mijn gedrag het aanzien van ... (de gemeente Zeist) schaadt. Ik ben mij ervan bewust dat ik geen geschenken of gunsten mag accepteren, dat ik de vertrouwelijke informatie die ik in mijn werk krijg alleen voor dat werk mag gebruiken en dat ik zorgvuldig zal omgaan met ... (de gemeentelijke) eigendommen. Ook ten aanzien van mijn collega's gedraag ik mij zoals een goed ambtenaar betaamt.

Ik heb de gedragscode voor medewerkers van ... (de gemeente Zeist) ontvangen en gelezen en zal mij daarnaar gedragen.

*Zo waarlijk helpe mij God almachtig, of
Zo waarlijk helpe Allah de Erbarmer, de Barmhartige», of andere godsdienstige verwijzing (bv
Hindoeïstisch/ Boeddhistisch) (eed)*

Dit verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 46 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel a, onder 3°, onder xii

Eed en belofte gemeente Zwijndrecht en griffiepersoneel gemeente Zwijndrecht

Ik verklaar:

- Kennis te hebben genomen van de regels met betrekking tot integriteit zoals vastgelegd in:
 - Diverse wettelijke bepalingen en in de arbeidsvoorwaarden van ... (de gemeente Zwijndrecht).
 - Het integriteitbeleid en de Gedragscode van... (de gemeente Zwijndrecht).
- Dat ik voor het verkrijgen van deze dienstbetrekking eerlijke informatie heb verstrekt en niets heb verzwegen dat voor dit ambt van belang kan zijn.
- En ik *zweer/beloof* dat ik voor deze functie aan niemand iets heb gegeven of beloofd noch zal geven of beloven tijdens de uitvoering van mijn functie.

Ik *zweer/beloof* mijn werk als ambtenaar bij ... (de gemeente Zwijndrecht) als goed ambtenaar te verrichten.

Dat betekent dat:

- Ik mij volledig inzet voor het algemeen belang van... (de gemeente Zwijndrecht).
- Ik integer werk en iedereen rechtvaardig, gelijkwaardig en met respect behandel.
- Ik loyaal ben ten opzichte van de bestuursorganen van ... en het door hen vastgestelde beleid.
- Ik zorgvuldig omga met informatie en de aan mij toe vertrouwde bedrijfsmiddelen met zorg zal gebruiken en beheren.
- Ik informatie geheimhoud die mij uit hoofde van mijn functie vertrouwelijk ter kennis komt of waarvan ik het vertrouwelijke/geheime karakter moet inzien.
- Ik zorgvuldig en betrouwbaar ben en dat ik niets zal doen dat het aanzien van het ambt of de organisatie zal schaden.
- Als ik een fout maak, ik deze fout zo snel mogelijk bespreekbaar maak en meld bij mijn leidinggevende.
- Ik mij gedraag overeenkomstig onze wetten, het recht en de gedragsregels die voor mij gelden.

Zo waarlijk helpe mij God almachtig (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 47 bij artikel I, vijfde lid, onderdeel b, onder 1°

Eed en belofte gemeente Maashorst (griffier)

Ik zweer/verklaar en beloof als griffier en ambtenaar het volgende:

- Ik heb kennisgenomen van de gedragscode integriteit voor ambtenaren van ... (de gemeente Maashorst).
- Ik heb voor het verkrijgen van mijn dienstbetrekking aan niemand iets geschonken of beloofd of valse informatie verstrekt.
- Ik heb van niemand giften of beloften aangenomen om iets in mijn functie te doen of te laten en ik zal dat ook nooit doen.
- Ik zal trouw zijn aan de Grondwet en alle wetten nakomen.
- Ik zal de aan mij verstrekte opdrachten naar beste vermogen volbrengen, mijn plichten als ambtenaar naar eer en geweten vervullen en mij als goed ambtenaar gedragen.
- Ik zal zorgvuldig, onkreukbaar en betrouwbaar zijn en niets doen dat het aanzien van ... (de gemeente Maashorst) zal schaden.
- Ik zal zaken waarvan ik door mijn ambt kennis draag en mij als geheim zijn toevertrouwd of waarvan ik het vertrouwelijk karakter moet begrijpen, niet openbaren aan anderen, dan aan hen, aan wie ik volgens de wet of ambtshalve tot mededeling verplicht ben.

Dat verklaar en beloof ik (belofte)*

*Zo waarlijk helpe mij God Almachtig**

Zo waarlijk helpe mij Allah de Erbarmer, de Barmhartige (eed)*

Bijlage 48 bij artikel I, zesde lid, onderdeel b

Eed en belofte waterschap Aa en Maas

Ik *zweer/beloof* dat ik dit ambt op een eerlijke manier heb gekregen. Dat betekent:

- Ik heb voor dit ambt gekozen. Ik ben niet omgekocht en heb ook niemand omgekocht. Niet met giften en niet met beloftes.
- Ik heb eerlijke informatie gegeven en heb niets verzwegen wat voor dit ambt van belang kan zijn.

Ik *zweer/beloof* de Koning en de Grondwet trouw te zijn en Nederland als een goed ambtenaar te dienen. Dat betekent:

- Ik werk in het algemeen belang voor onze samenleving en zet mij daar volledig voor in.
- Ik werk integer en behandel iedereen rechtvaardig, gelijkwaardig en met respect.
- Ik ga zorgvuldig om met informatie. Ik draag bij aan een open overheid en weet ook dat ik vertrouwelijke informatie geheim moet houden.
- Ik gedraag mij volgens onze wetten, het recht en de gedragsregels die verder voor mij gelden.
- Ik heb kennis heb genomen van het integriteitsbeleid van ... (Waterschap Aa en Maas), met daarin opgenomen de 'gedragscode integriteit voor medewerkers'.

Bijlage 49 bij artikel I, zesde lid, onderdeel f

Eed en belofte Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK)

Ik zweer/beloof als medewerker van ... (Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier) dat ik:

- voor dit ambt heb gekozen;
- noch direct noch indirect, in welke vorm dan ook, onvolledige of onjuiste informatie heb verstrekt in verband met het verkrijgen van mijn dienstverband;
- plichtsgetrouw en nauwgezet de mij opgedragen taken zal vervullen en daarbij de Grondwet en alle overige wettelijke regelingen van ons land en de verordeningen, regelingen en voorschriften van ... (het hoogheemraadschap) zal eerbiedigen;
- van de overheidsmacht die mij is toevertrouwd geen misbruik zal maken en loyaal zal zijn ten opzichte van de bestuursorganen van ... (het hoogheemraadschap) en het door hen vastgestelde beleid;
- zorgvuldig om zal gaan met informatie, dat ik bijdraag aan een open overheid en weet dat ik vertrouwelijke informatie geheim moet houden;
- mij zal gedragen zoals een goed ambtenaar betaamt, dat ik zorgvuldig, onkreukbaar en betrouwbaar zal zijn, dat ik de geloofwaardigheid van mijn ambt niet zal schaden en mij zal houden aan de gedrags- en integriteitregels zoals ... (het hoogheemraadschap) die heeft vastgesteld;
- iedereen rechtvaardig, gelijkwaardig en met respect behandel;
- mij een zelfstandig oordeel zal vormen over de morele juistheid van mijn handelen.

'Zo waarlijk helpe mij God Almachtig'

Of: 'In naam van Allah de Erbarmer, de Barmhartige'

Of: Verwijzing naar een andere godsdienst (eed)

Of: 'Dat verklaar en beloof ik (belofte)'

Bijlage 50 bij artikel I, zesde lid, onderdeel a, onder 1°

Eed en belofte waterschap Hunze en Aa's

Ik *zweer/beloof* dat ik mij zal gedragen als een goed ambtenaar. Dat betekent het volgende:

- Ik werk in het algemeen belang voor onze samenleving en zet mij daar volledig voor in.
- Ik werk integer en behandel iedereen rechtvaardig, gelijkwaardig en met respect.
- Ik ga zorgvuldig om met informatie. Ik draag bij aan een open overheid en weet ook dat ik vertrouwelijke informatie geheim moet houden.
- Ik gedraag mij volgens onze wetten, het recht en de gedragsregels die verder voor mij gelden.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 51 bij artikel I, zesde lid, onderdeel j

Eed en belofte waterschap Vechtstromen

Ik *zweer/verklaar* dat ik dit ambt op een eerlijke manier heb gekregen. Dat betekent:

- Ik heb voor dit ambt gekozen. Ik ben niet omgekocht en heb ook niemand omgekocht. Niet met giften en niet met beloftes.
- Ik heb eerlijke informatie gegeven en heb niets verzwegen wat voor dit ambt van belang kan zijn.

Ik *zweer/beloof* de Grondwet en de overige wetten van Nederland trouw te zijn en de regionale samenleving als goed ambtenaar te dienen. Dat betekent:

- Ik werk in het belang van de samenleving in ... (het beheergebied van het waterschap) en zet mij daar volledig voor in.
- Ik werk integer en behandel iedereen rechtvaardig, gelijkwaardig en met respect.
- Ik ga zorgvuldig om met informatie. Ik draag bij aan een open overheid en weet ook dat ik vertrouwelijke informatie geheim moet houden.
- Ik gedraag mij volgens onze wetten, het recht en de gedragsregels die verder voor mij gelden.

Zo waarlijk helpe mij God, Almachtig (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 52 bij artikel I, zesde lid, onderdeel a, onder 2

Eed en belofte Stichting Waternet en Waterschap Amstel, Gooi en Vecht

Ik zweer/verklaar dat ik dit ambt op een eerlijke manier heb gekregen.

Dat betekent:

- Ik heb voor dit ambt gekozen. Ik ben niet omgekocht en heb ook niemand omgekocht. Niet met giften en niet met beloftes.
 - Ik heb eerlijke informatie gegeven en heb niets verzwegen wat voor dit ambt van belang kan zijn.
- Ik zweer/beloof de Grondwet trouw te zijn, de wetten van ons land na te leven en Nederland als goed ambtenaar te dienen. Ik gedraag mij volgens het recht en de gedragsregels die verder voor mij gelden.

Dat betekent:

- Ik werk in het algemeen belang voor onze samenleving en zet mij daar volledig voor in.
- Ik werk integer en behandel iedereen rechtvaardig, gelijkwaardig en met respect.
- Ik ga zorgvuldig om met informatie. Ik draag bij aan een open overheid en weet ook dat ik vertrouwelijke informatie geheim moet houden.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 53 bij artikel I, zesde lid, onderdeel a, onder 3°

Eed en belofte Wetterskip Fryslan

Ik *swar/ferklearje* dat ik dit amt op in earlike wize krigen haw. Dat betsjut:

- Ik ha foar dit amt keazen. Ik bin net omkocht en ha ek gjinien omkocht. Net mei jeften en net mei beloften.
- Ik haw earlike ynformaasje jûn en haw neat benefter holden wat foar dit amt fan belang wêze kin.

Ik *swar/ûnthjit* de Kening en de Grûnwet trou te wêzen en Nederlân as goed amtner te tsjinjen. Dat betsjut:

- Ik wurkje yn it algemien belang foar ús maatskippij en set my dêr folslein foar yn.
- Ik wurkje ynteger en behannelje elkenien rjochtfeardich, lykweardich en mei respekt.
- Ik gean soarchfâldich om mei ynformaasje. Ik draach by oan in iepen oerheid en wit ek dat ik fertroulike ynformaasje geheim hâlde moat.
- Ik gedraach my neffens ús wetten, it rjocht en de gedrachsregels dy 't fierder foar my jilde.

Sa wierlik helpe my God Almachtich (eed)

Dat ferklearje en ûnthjit ik (belofte)

Bijlage 54 bij artikel I, zevende lid, onderdeel a, onder 1°

Eed en belofte gemeenschappelijke regeling De Bevelanden

Ik zweer/beloof als ambtenaar plechtig het volgende:

- Ik zal de gerechtigheid dienen.
- Ik zal trouw zijn aan de Grondwet en de overige wetten van het Rijk.
- Ik zal onpartijdig handelen en de democratische beginselen en procedures respecteren.
- Ik ben loyaal ten opzichte van de bestuursorganen van ... (GR De Bevelanden) en het door hen vastgestelde beleid.
- Ik zal van de overheidsmacht die mij is toevertrouwd geen misbruik maken.
- Ik zal zorgvuldig omgaan met informatie.
- Ik zal de geloofwaardigheid van het ambt niet schaden.
- Ik zal het vertrouwen dat de burger in mij mag stellen, niet beschamen.
- Ik zal me een zelfstandig oordeel vormen over de morele juistheid van mijn handelen.
- Ik zal mij ook voor het overige als een goed ambtenaar en volgens de geldende normen op het gebied van integriteit gedragen.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 55 bij artikel I, zevende lid, onderdeel a, onder 2°

Eed en belofte gemeenschappelijke regeling IJsselgemeenten

- Ik *zweer/verklaar en beloof* dat ik noch direct noch indirect, in welke vorm dan ook, valse informatie heb verstrekt in verband met het verkrijgen van mijn dienstverband.
- Ik *zweer/verklaar en beloof* dat ik tot het verkrijgen van mijn dienstverband aan niemand iets heb geschonken of beloofd en dat ik dit ook niet zal gaan doen.
- Ik *zweer/verklaar en beloof* dat ik, om iets vanuit mijn functie te doen of te laten, van niemand enige beloften of geschenken zal aannemen.
- Ik *zweer/verklaar en beloof* dat ik plichtsgetrouw en nauwgezet de mij opgedragen taken zal vervullen en dat ik daarbij de Grondwet, alle overige wettelijke regelingen van ons land en de regelingen en interne richtlijnen van ... (de GR IJsselgemeenten) zal eerbiedigen.
- Ik *zweer/verklaar en beloof* dat ik zaken die mij uit hoofde van mijn functie vertrouwelijk ter kennis komen of waarvan ik het vertrouwelijke karakter moet inzien, geheim zal houden voor anderen dan die personen aan wie ik ambtshalve tot mededeling verplicht ben of indien een wettelijk voorschrift mij tot de mededeling verplicht.
- Ik *zweer/verklaar en beloof* dat ik mij zal gedragen zoals een goede ambtenaar betaamt, dat ik zorgvuldig, onkreukbaar en betrouwbaar zal zijn, dat ik niets zal doen dat het aanzien van het ambt zal schaden.

Zo waarlijk helpe mij God almachtig (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 56 bij artikel I, zevende lid, onderdeel b

Eed en belofte van de Omgevingsdienst Midden-Holland

Ik *zweer/verklaar* dat ik dit ambt op een eerlijke manier heb gekregen. Dat betekent:

- Ik heb voor dit ambt gekozen. Ik ben niet omgekocht en heb ook niemand omgekocht. Niet met giften en niet met beloftes.
- Ik heb eerlijke informatie gegeven en heb niets verzwegen wat voor dit ambt van belang kan zijn.
- Ik *zweer/beloof* de Koning en de Grondwet trouw te zijn en Nederland, in het bijzonder ... (de Omgevingsdienst Midden-Holland) en zijn opdrachtgevers, als goed ambtenaar te dienen. Dat betekent:
- Ik werk in het algemeen belang voor onze samenleving en zet mij daar volledig voor in.
- Ik werk integer en behandel iedereen rechtvaardig, gelijkwaardig en met respect.
- Ik ga zorgvuldig om met informatie. Ik draag bij aan een open overheid en weet ook dat ik vertrouwelijke informatie geheim moet houden.
- Ik gedraag mij volgens onze wetten, het recht en de gedragsregels die verder voor mij gelden.

Zo waarlijk helpe mij God almachtig (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 57 bij artikel I, zevende lid, onderdeel a, onder 3°

Eed en belofte Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Als ambtenaar van ... (de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord) leg ik de volgende ambtseed/belofte af.

Ik *zweer/verklaar*:

- geen giften of gunsten te hebben verleend en geen onjuiste informatie te hebben verstrekt om mijn arbeidsovereenkomst te verkrijgen;
- mij bewust te zijn van het belang en de verantwoordelijkheid van mijn ambt;
- kennis te hebben genomen van de gedragscode ambtelijke integriteit.

En *zweer/beloof* het volgende:

- ik zal trouw zijn aan de Grondwet en de andere wetten van ons land;
- ik zal mijn plichten als ambtenaar naar eer en geweten vervullen;
- ik zal vertrouwelijke informatie niet openbaar maken, tenzij ik dat volgens de wet of ambtshalve verplicht ben. Dit geldt ook na het beëindigen van mijn dienstverband;
- ik zal geen giften of gunsten aanvaarden om als ambtenaar iets te doen of na te laten;
- ik zal van de bevoegdheden die mij zijn toevertrouwd geen misbruik maken;
- ik ben loyaal aan ... (de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord) en aan het door ... (de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord) vastgesteld beleid.

*Dat verklaar en beloof ik (belofte), of
Zo waarlijk helpe mij God almachtig (eed)*

Bijlage 58 bij artikel I, zevende lid, onderdeel c

Eed en belofte Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Ik zweer/beloof als ambtenaar plechtig het volgende:

1. Ik zal mij een zelfstandig oordeel vormen over de morele juistheid van mijn handelen.
2. Ik zal de gerechtigheid dienen.
3. Ik zal trouw zijn aan de Grondwet en overige wetten.
4. Ik zal mij inzetten voor de rechten en het welzijn van alle burgers uit het werkgebied van ... (de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied).
5. Ik zal mij inzetten voor een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving.
6. Ik zal onpartijdig en onafhankelijk handelen en de democratische beginselen en procedures respecteren.
7. Ik zal van de overheidsmacht die mij is toevertrouwd geen misbruik maken.
8. Ik zal zorgvuldig omgaan met informatie.
9. Ik zal de geloofwaardigheid van het ambt niet schaden.
10. Ik zal het vertrouwen, dat de burger in mij mag stellen, niet beschamen.

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig,

of Zo waarlijk helpe mij Allah de Erbarmer, de Barmhartige,

of andere godsdienstige verwijzing (bv. Hindoeïstische/Boeddhistische tekst))(eed)

Bijlage 59 bij artikel I, zevende lid, onderdeel a, onder 4°

Eed en belofte Veiligheidsregio Zeeland

Ik zweer/*beloof* als ambtenaar plechtig het volgende:

Ik zal de gerechtigheid dienen.

Ik zal trouw zijn aan de Grondwet en de overige wetten van het Rijk.

Ik zal onpartijdig handelen en de democratische beginselen en procedures respecteren.

Ik ben loyaal ten opzichte van de bestuursorganen van ... (Veiligheidsregio Zeeland) en het door hen vastgestelde beleid.

Ik zal van de overheidsmacht die mij is toevertrouwd geen misbruik maken.

Ik zal zorgvuldig omgaan met informatie.

Ik zal de geloofwaardigheid van het ambt niet schaden.

Ik zal het vertrouwen dat de burger in mij mag stellen, niet beschamen.

Ik zal me een zelfstandig oordeel vormen over de morele juistheid van mijn handelen.

Ik zal mij ook voor het overige als een goed ambtenaar en volgens de geldende normen op het gebied van integriteit gedragen.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig

Of

Zo waarlijk helpe mij Allah de Barmhartige (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 60 bij artikel I, achtste lid, onderdeel a, onder 1°

Eed en belofte Centraal Bureau voor de Statistiek

Als ambtenaar in dienst van ... (Centraal Bureau voor de Statistiek (hierna: CBS)):

zweer/verklaar ik dat ik dit dienstverband op een eerlijke manier heb gekregen.

Dat betekent:

- Ik heb voor dit dienstverband gekozen. Ik ben niet omgekocht en heb ook niemand omgekocht. Niet met giften en niet met beloftes.
- Ik heb eerlijke informatie gegeven en heb niets verzwegen wat voor dit dienstverband van belang kan zijn.

zweer/beloof ik de Grondwet trouw te zijn en Nederland als goed ambtenaar te dienen.

Dat betekent:

- Ik werk in het algemeen belang voor onze samenleving en zet mij daar volledig voor in.
- Ik werk integer en behandel iedereen rechtvaardig, gelijkwaardig en met respect.
- Ik ga zorgvuldig om met informatie. Ik draag bij aan een open overheid en weet dat ik vertrouwelijke informatie geheim moet houden.
- Ik gedraag mij volgens onze wetten, het recht en de gedrags- en integriteitsregels die voor mij gelden.
- Ik ben loyaal ten opzichte van ... (CBS) en zal het vertrouwen dat ... (CBS), de overheid en de burger in mij mogen stellen, niet beschamen.

Belofte:

Dat verklaar en beloof ik, of

Eed:

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig, of

Zo waarlijk helpe mij Allah de Erbarmer, de Meest Barmhartige

Bijlage 61 bij artikel I, achtste lid, onderdeel b

Eed en belofte Kamer van Koophandel

Als ambtenaar in dienst van ... (Kamer van Koophandel (hierna: KVK)):

zweer/verklaar ik dat ik dit dienstverband op een eerlijke manier heb gekregen.

Dat betekent:

- Ik heb voor dit dienstverband gekozen. Ik ben niet omgekocht en heb ook niemand omgekocht. Niet met giften en niet met beloftes.
- Ik heb eerlijke informatie gegeven en heb niets verzwegen wat voor dit dienstverband van belang kan zijn.

zweer/beloof ik de Grondwet trouw te zijn en Nederland als goed ambtenaar te dienen.

Dat betekent:

- Ik werk in het algemeen belang voor onze samenleving en zet mij daar volledig voor in.
- Ik werk integer en behandel iedereen rechtvaardig, gelijkwaardig en met respect.
- Ik ga zorgvuldig om met informatie. Ik draag bij aan een open overheid en weet ook dat ik vertrouwelijke informatie geheim moet houden.
- Ik gedraag mij volgens onze wetten, het recht en de gedrags- en integriteitsregels die verder voor mij gelden.
- Ik ben loyaal ten opzichte van ... (KVK) en zal het vertrouwen dat ... (KVK), de ondernemer en de burger in mij mag stellen, niet beschamen.

Ik zal me een zelfstandig oordeel vormen over de morele juistheid van mijn handelen. Bij twijfel neem ik contact op met mijn leidinggevende bij ... (KVK).

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

Bijlage 62 bij artikel I, achtste lid, onderdeel a, onder 2°

Eed en belofte Staatsbosbeheer

Ik *zweer/verklaar* dat ik dit dienstverband op een eerlijke manier heb gekregen.

Dat betekent:

- Ik heb voor dit dienstverband gekozen. Ik ben niet omgekocht en heb ook niemand omgekocht. Niet met giften en niet met beloftes.
- Ik heb eerlijke informatie gegeven en heb niets verzwegen wat voor dit dienstverband van belang kan zijn.

Ik *zweer/beloof* de Koning en de Grondwet trouw te zijn en Nederland als goed ambtenaar te dienen.

Dat betekent:

- Ik werk in het algemeen belang voor onze samenleving en zet mij daar volledig voor in.
- Ik werk integer en behandel iedereen rechtvaardig, gelijkwaardig en met respect.
- Ik ga zorgvuldig om met informatie. Ik draag bij aan een open overheid en weet ook dat ik vertrouwelijke informatie geheim moet houden.
- Ik gedraag mij volgens onze wetten, het recht en de gedrags- en integriteitsregels die verder voor mij gelden.

Ik ben loyaal ten opzichte van ... (Staatsbosbeheer) en zal het vertrouwen dat ... (Staatsbosbeheer) en de burger in mij stellen, niet beschamen.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig (eed)

Dat verklaar en beloof ik (belofte)

NOTA VAN TOELICHTING

I Algemeen

1. Inleiding

Op grond van artikel 7 van de Ambtenarenwet 2017 (hierna: Ambtenarenwet) moeten ambtenaren een eed of belofte afleggen overeenkomstig een bij algemene maatregel van bestuur vastgesteld formulier, dat voor verschillende functies verschillend kan zijn. Overheidswerkgevers moeten er zorg voor dragen dat ambtenaren bij hun indiensttreding de eed of belofte afleggen (artikel 5, eerste lid, onderdeel a, van de Ambtenarenwet). De formulieren die overheidswerkgevers mogen gebruiken voor het laten afleggen van de eed of belofte, zijn opgenomen in de bijlage bij het Uitvoeringsbesluit Ambtenarenwet 2017 (hierna: Uitvoeringsbesluit). Het onderhavige besluit dient tot wijziging van de bijlage bij het Uitvoeringsbesluit. De overheidswerkgever in de zin van artikel 2 van de Ambtenarenwet bepaalt volgens welke van de formulieren de eed of belofte wordt afgelegd. Hierbij is slechts van belang of een formulier, mede gelet op de functie, passend is (artikel 5, tweede lid, van het Uitvoeringsbesluit). Met de onderhavige wijziging van de bijlage bij het Uitvoeringsbesluit wordt invulling gegeven aan de wens van overheidswerkgevers om het door hen gebruikte formulier, met de tekst van de eed en belofte die ambtenaren afleggen bij indiensttreding, te vernieuwen.

Directe aanleiding om nu tot aanpassing van de bijlage bij het Uitvoeringsbesluit over te gaan is de door de Tweede Kamer gesteunde modernisering van de ambtseed voor rijksambtenaren. Hieraan ligt de uitvoering van de motie Ellian ten grondslag.¹ Deze motie strekt ertoe om in de ambtseed tot uitdrukking te brengen dat ambtenaren trouw zijn aan de publieke taak. De motie Ellian is benut als kans om de tekst van de ambtseed voor rijksambtenaren geheel te herzien en te moderniseren. De tekst is in de Ministerraad van 20 januari 2023 geaccordeerd. Om deze herziening door te kunnen voeren en de ambtseed voor rijksambtenaren te wijzigen, is aanpassing van de bijlage bij het Uitvoeringsbesluit noodzakelijk. Aangezien alle formulieren zoals opgenomen in de bijlage bij het Uitvoeringsbesluit in beginsel door elke overheidswerkgever in de zin van artikel 2 van de Ambtenarenwet kunnen worden gebruikt, is deze wijziging van het Uitvoeringsbesluit relevant voor alle overheidswerkgevers en overheidswerknemers waarop het Uitvoeringsbesluit van toepassing is.²

2. Inhoud

Wijzigingen van de formulieren van het Rijk

De tekst van de ambtseed voor rijksambtenaren werd als verouderd en moeilijk te begrijpen ervaren en sloot niet goed meer aan bij wat de samenleving, de volksvertegenwoordiging en de rijksoverheid belangrijk vinden in de manier waarop rijksambtenaren hun functie vervullen. Daarom is de ambtseed voor rijksambtenaren gewijzigd. De nieuwe tekst is geschreven in begrijpelijke en herkenbare taal. In de tekst staat dat je als ambtenaar werkt in het algemeen belang en voor de samenleving. En dat je integer werkt en iedereen rechtvaardig, gelijkwaardig en met respect behandelt. Dit maakt duidelijk waar ambtenaren voor staan. Zo wordt bijgedragen aan de professionalisering van ambtelijk vakmanschap en het creëren van een overheid die betrouwbaar, dienstbaar en rechtvaardig is. Over de wijziging van de formulieren voor het afleggen van de eed of belofte voor rijksambtenaren heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna: BZK) de Tweede Kamer bij brief van 20 januari 2023 geïnformeerd.³ Hierin wordt toegelicht hoe de nieuwe tekst tot stand is gekomen en welke betekenis daaraan wordt gehecht. Een meer gedetailleerde toelichting op de wijziging van de ambtseed voor rijksambtenaren is te lezen in de brief van 26 juni 2023 waarin de minister ingaat op Kamervragen gesteld in het Verslag van een Schriftelijk Overleg (VSO) over deze wijziging.⁴

Hieraan kan ter verduidelijking over de reikwijdte nog het volgende worden toegevoegd. Rijksambtenaren zijn in dienst van de Staat der Nederlanden. In de nieuwe tekst voor de ambtseed van rijksambtenaren zweren of beloven zij Nederland als goed ambtenaar te dienen en beloven zij in dit verband trouw aan de Koning en de Nederlandse Grondwet. Met Nederland wordt bedoeld op het land Nederland binnen het Koninkrijk der Nederlanden. Tot het land Nederland behoren ook de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba. De andere landen binnen het Koninkrijk der Nederlanden, te weten Aruba, Curaçao en Sint Maarten, hebben een eigen regering en eigen wetgeving (de staatsregelingen). Dit neemt niet weg dat rijksambtenaren in dienst van de Staat der Nederlanden ook werk-

¹ Kamerstukken II 2020/21, 35 570, nr. 63.

² Het Uitvoeringsbesluit Ambtenarenwet 2017 is niet van toepassing op de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Deze openbare lichamen zijn geen overheidswerkgever in de zin van de Ambtenarenwet 2017, omdat de Ambtenarenwet 2017 alleen geldt voor het Europese deel van Nederland.

³ Kamerstukken II 2022/23, 29 362, nr. 320.

⁴ Kamerstukken II 2022/23, 29 362, nr. 331.

zaamheden kunnen verrichten voor het overkoepelende Koninkrijk. Overigens sluit dit aan bij de tot nu toe gebruikte tekst voor de ambtseed van rijksambtenaren.⁵

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State wil de regering benadrukken dat met het voorstel tot wijziging van de ambtseed en de toelichting daarop, op geen enkele wijze wordt beoogd afbreuk te doen aan de politiek-ambtelijke verhouding zoals recent nog eens beschreven in antwoorden op Kamervragen die beantwoord zijn op 9 januari 2024.⁶ Ook is geen nieuwe invulling beoogd van het bepaalde in artikel 10 van de Ambtenarenwet 2017. Door 'het werken in het algemeen belang voor de samenleving' in de ambtseed op te nemen is extra benadrukt dat mens en maatschappij centraal staan in het ambtelijke werk. Ambtenaren moeten de ruimte voelen (en nemen) om van daar uit binnen het ambtelijke advies al het nodige op tafel te leggen om tot een goed politiek besluit te komen. Dat doet niets af aan de binnen onze staatrechtelijke kaders vereiste ambtelijke politieke neutraliteit. Een bewindspersoon is verantwoordelijk voor een politiek besluit, hij of zij legt hierover verantwoording af aan het parlement. Ambtenaren hebben hierbij een ondersteunende, adviserende en uitvoerende rol, waarin zij op basis van professionaliteit worden geacht om objectief te adviseren, en alle inzichten en opties aan bewindspersonen voor te leggen. Vervolgens voeren ambtenaren uit wat politiek is besloten, ook als de politieke weging tot een ander besluit heeft geleid dan werd geadviseerd. Dit laat onverlet dat ambtenaren persoonlijke meningen en voorkeuren kunnen hebben en daar, binnen de grenzen van artikel 10 van de Ambtenarenwet, uiting aan kunnen geven. Ambtenaren hebben het recht op vrijheid van meningsuiting tenzij 'door de uitoefening van deze rechten de goede vervulling van zijn functie of de goede functionering van de openbare dienst, voor zover deze in verband staat met zijn functievervulling, niet in redelijkheid zou zijn verzekerd.' Verwezen kan worden naar de beantwoording van de Kamervragen op 9 januari 2024.

Hierbij vraagt de Raad van State terecht aandacht voor het verzekeren van een cultuur waarin ambtenaren voldoende ruimte hebben om op grond van hun professionele oordeel te adviseren en in dat kader te reflecteren op mogelijke spanningen met het algemeen belang. Het past bij een goede invulling van de ministeriële verantwoordelijkheid dat een bewindspersoon voorafgaande aan besluitvorming daar ruimte voor geeft en gewicht aan toekent, aldus de Afdeling. Het ambtelijk uitspreken en tegenspreken in het proces van interne politieke besluitvorming is zeker van groot belang. Want alleen als ambtenaren in hun advisering vanuit hun professie en deskundigheid vrijelijk kunnen adviseren en alle relevante feiten en overwegingen bij de bewindspersoon neer kunnen leggen, kan de overheid goed afgewogen besluiten nemen. Ook vanuit de uitvoering moet die ruimte er zijn om signalen bij bewindspersonen neer te leggen. Hier ligt een belangrijke opgave voor de organisaties in de rijksdienst, voor topambtenaren en bewindspersonen.

Wijziging van andere formulieren

Met de onderhavige wijziging van het Uitvoeringsbesluit worden ca. zeventig wijzigingsverzoeken van werkgevers in de bijlage bij het Uitvoeringsbesluit verwerkt. Voor de decentrale overheden is hiertoe via de koepelorganisaties (Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het Interprovinciaal Overleg en de Unie van Waterschappen) een actieve uitvraag gedaan. Dit betekent dat naast de formulieren van het Rijk ook veel andere formulieren wijzigen. Sommige daarvan sluiten, met enkele aanpassingen, aan bij de nieuwe tekst van het Rijk. Wanneer de tekst van het Rijk volledig wordt overgenomen, is het niet nodig om een extra formulier toe te voegen aangezien dan immers het formulier van het Rijk kan worden gebruikt. Behalve wijzigingen in bestaande formulieren worden er ook nieuwe formulieren toegevoegd en komen er formulieren te vervallen. Dit kan bijvoorbeeld het gevolg zijn van gemeentelijke herindeling, het gebruik van formulieren die nog niet eerder in het besluit waren opgenomen, of omdat gebruik wordt gemaakt van een ander bestaand formulier in het besluit, waardoor het oude formulier overbodig wordt. Omdat het gekozen formulier leidend is en van de gepubliceerde inhoud van dat formulier niet mag worden afgeweken, is het onvermijdelijk dat sommige teksten veel op elkaar lijken. Dit is het geval als de te publiceren teksten niet identiek zijn en om die reden afzonderlijke publicatie vergen.

Het gebruik van de Friese taal

Degene die de eed of belofte aflegt, mag op grond van artikel 10 van de Wet gebruik Friese taal altijd de woorden die volgens het formulier ter bekrachtiging moeten worden uitgesproken, in het Fries uitspreken. Dit hoeft dus niet in dit besluit geregeld te worden en het formulier hoeft daar niet specifiek in te voorzien. In de bijlage zijn ook formulieren in de Friese taal opgenomen. Het gebruik van een formulier in de Friese taal is nodig wanneer beoogd wordt dat degene die de eed of belofte afneemt, dat in het Fries doet. Overigens is in de bijlage ook een formulier opgenomen met de Friestalige versie van de tekst van het Rijk. Deze is terug te vinden bij de werkgever Wetterskip Fryslân.

⁵ In de huidige tekst wordt de terminologie 'ons land' gebruikt.

⁶ Aangangsel Handelingen II 2023/24, nr. 742.

3. Advies en consultatie

Een concept van dit besluit en de nota van toelichting hebben van 2 februari 2024 tot en met 29 februari 2024 voorgelegd voor internetconsultatie en zijn voor advies voorgelegd aan de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Unie van Waterschappen (UvW). De VNG heeft instemmend gereageerd. Van de IPO en UvW is geen reactie ontvangen. Op de internetconsultatie zijn zeven reacties ontvangen.

Eén reactie heeft betrekking op een geconstateerde fout in het conceptbesluit, welke is gecorrigeerd. De andere reacties betreffen inhoudelijke reacties. Twee reacties hebben betrekking op de bekrachtigingsformuleringen. Zes reacties hebben betrekking op de wijzigingen van de formulieren van het Rijk. Op die reacties wordt hieronder ingegaan.

Bekrachtigingsformuleringen

In één reactie wordt in het algemeen de vraag gesteld waarom niet op meer generieke wijze wordt omgegaan met de mogelijke formuleringen om de belofte of eed te bekrachtigen met daarbij voor de eed de toevoeging dat het ook een andere godsdienstige verwijzing mag zijn. Een andere reactie sluit hierop aan voor wat betreft de bekrachtiging van de eed, onder verwijzing naar artikel 5, derde lid van het Uitvoeringsbesluit Ambtenarenwet 2017 en de voorgestelde gewijzigde tekst voor de eedaflegging van rijksambtenaren. Hierover kan het volgende worden gezegd.

Op grond artikel 7 van de Ambtenarenwet 2017 kan de ambtenaar in elk geval naar keuze de eed of de belofte afleggen. Artikel 5, derde lid van het Uitvoeringsbesluit Ambtenarenwet 2017 dient ertoe dat die keuze gewaarborgd blijft, ook als het gebruikte formulier hier niet in voorziet. Daarbij is destijds voor deze vangnetbepaling aangesloten bij de gebruikelijke bekrachtigingsformuleringen voor de eed en belofte. Het staat de individuele werkgevers voorts vrij om in de door hen ingediende formulieren eigen teksten en eigen bekrachtigingsformuleringen te hanteren. Conform artikel 5 tweede lid Uitvoeringsbesluit Ambtenarenwet 2017 bepaalt de overheidswerkgever zelf de inhoud van het formulier. Hierbij is slechts van belang of het formulier, mede gelet op de functie, passend is. Onderhavige wijziging van het Uitvoeringsbesluit Ambtenarenwet 2017 ziet slechts toe op wijziging van de bijlage bij dit besluit. Deze wijziging is noodzakelijk om tegemoet te komen aan de wensen van overheidswerkgevers, waaronder het Rijk, om de door hen gebruikte formulieren in de bijlage te wijzigen en uitvoering te geven aan een motie van de Tweede Kamer. Dit is bepalend voor de focus van onderhavige wijzigingsbesluit, dat zich voor wat betreft de werkgever Rijk primair richt op de inhoud van de af te leggen ambtseed in relatie tot het ambtelijk vakmanschap. Het vraagstuk van de wijze van bekrachtigen van in het bijzonder de eed is hierbij buiten beschouwing gelaten. In dit verband kan nog wel worden gewezen op het Nationaal Programma tegen Discriminatie en Racisme 2023. Hierin is als versterking van de inspanningen op het beleid ten aanzien van diversiteit en inclusie opgenomen dat in 2024 opties worden verkend om de bekrachtigingsformulering van de ambtseed voor rijksambtenaren religieus inclusiever te maken.

Bijdragen aan een open overheid en geheimhouden van vertrouwelijke informatie

In een reactie van de Open State Foundation wordt het bijdragen aan een open overheid als een stap voorwaarts gezien. Een andere reactie gaat over het geheim houden van vertrouwelijke informatie, waarbij wordt opgemerkt dat de woorden 'vertrouwelijk' en 'geheim' juridisch twee te onderscheiden begrippen zijn. Binnen de rijksoverheid wordt het begrip 'vertrouwelijke informatie' gebruikt in relatie tot de wettelijke geheimhoudingsplicht van artikel 9 van de Ambtenarenwet 2017, die volgens dit artikel geldt 'voor zover dit uit de aard der zaak volgt'. Onder vertrouwelijke informatie wordt hier verstaan: informatie die niet openbaar is, maar enkel voor een specifieke persoon of groep bedoeld is. Voorheen werd dit in de ambtseed als volgt aangeduid: '*zaken die mij uit hoofde van mijn functie vertrouwelijk ter kennis komen, of waarvan ik het vertrouwelijke karakter moet inzien*'. De nieuwe tekst beoogt hierin geen verandering te brengen. Als hulpmiddel voor het bepalen van de mate van vertrouwelijkheid van bepaalde informatie kent de rijksoverheid overigens verschillende classificaties. Dit varieert van personeelsvertrouwelijke informatie tot zeer geheime Staatsinformatie.

Trouw zijn aan de Koning en de Grondwet

Twee reacties gaan over trouw zijn aan de Koning en de Grondwet. Kern van de reactie op trouw zijn aan de Koning is dat dit al besloten ligt in de trouw aan de Grondwet en daarom niet afzonderlijk benoemd hoeft te worden. De trouw aan de Koning is een traditioneel element in de ambtseed voor rijksambtenaren dat bewust is gehandhaafd. Rijksambtenaren zijn in dienst van de Staat der Nederlanden. Nederland is een constitutionele monarchie, waarin de Koning het staatshoofd is en onderdeel uitmaakt van de regering. In die hoedanigheid tekent de Koning ook alle wetten en besluiten. Daarnaast werken rijksambtenaren onder ministeriële verantwoordelijkheid. Het is daarom belangrijk dat de ambtseed van rijksambtenaren aansluit bij die van de bewindspersoon onder wiens ministeriële verantwoordelijkheid zij werken. In het Statuut voor het Koninkrijk is expliciet bepaald dat

bewindspersonen trouw zweren of beloven aan de Koning. In de Tweede Kamer is dit onderwerp eveneens aan de orde geweest. Overigens heeft een motie ingediend door het Kamerlid Sneller van D66 om de trouw aan de Koning uit de tekst te halen onvoldoende steun gekregen in de Tweede Kamer.⁷

In een reactie wordt gepleit voor een toevoeging aan de tekst dat de universele grondrechten in het werk van ambtenaren gewaarborgd zijn. In een andere reactie wordt gewezen op het rechtstreeks van toepassing zijnde EU-recht, dat voorrang heeft op de Grondwet. In de nieuwe tekst van de ambtseed voor rijksambtenaren is opgenomen dat ambtenaren trouw zijn aan de Grondwet *en* dat zij zich zullen gedragen naar onze wetten, het recht en de geldende gedragsregels. Dit tekstdeel gaat in op een belangrijk beginsel van onze democratische rechtsstaat: het legaliteitsbeginsel. De overheid heeft een machtspositie en kan diep ingrijpen in het leven van mensen. Daarom zijn hier waarborgen aan verbonden. De macht die de overheid uitoefent vindt zijn basis in de wet. Iedereen, ook de overheid, moet zich houden aan de wet en het recht. Ambtenaren moeten zich hier bewust van zijn en daarnaar handelen. De verwijzing naar het recht is een belangrijke toevoeging. De betekenis hiervan is zeer breed en dit omvat ook het waarborgen van de universele rechten van de mens. EU-recht vormt een integraal onderdeel van de Nederlandse rechtsorde en dus van het recht dat ambtenaren te eerbiedigen hebben. Met de trouw aan de Grondwet is dan ook niet beoogd enige inperking aan te brengen in het toepasselijke recht.

4. Regeldruk

Dit besluit heeft geen gevolgen voor de administratieve lasten. Het heeft enkel gevolgen voor overheidswerkgevers.

5. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2025, een van de vaste verandermomenten.

II Artikelsgewijs

Artikel I

Bijlage

Met dit besluit zijn op verzoek van de rijksoverheid, provincies, gemeenten, waterschappen, gemeenschappelijke regelingen en zelfstandige bestuursorganen wijzigingen doorgevoerd in de eed- en belofteformulieren. Ook zijn er eed- en belofteformulieren nieuw toegevoegd en formulieren komen te vervallen. Ten slotte zijn op verzoek van enkele overheidswerkgevers correcties toegepast in het Uitvoeringsbesluit. De formulieren zijn gerangschikt naar soort overheidswerkgever en vervolgens in alfabetische volgorde opgenomen.

Ten behoeve van deze wijzigingen en toevoegingen is het nodig dat de inhoudsopgave van de bijlage wordt gewijzigd (Artikel I). De bijlage bevat de wijzigingen of toevoegingen van eed- en belofteformulieren van respectievelijk rijksoverheid, provincies, gemeenten, waterschappen, gemeenschappelijke regelingen en zelfstandige bestuursorganen.

Wijze van publiceren

Benadrukt wordt dat een werkgever elk formulier naar keuze kan gebruiken, mits het formulier passend is voor de functie van degene die de eed of belofte aflegt. Dit betekent dat een tekst slechts eenmaal in het besluit hoeft te worden opgenomen en door verschillende werkgevers kan worden gebruikt. Daarnaast wordt benadrukt dat het in essentie gaat om de tekst van de af te leggen eed of belofte en van de door de ambtenaar uit te spreken bekrachtiging. Toelichting, aanhef en ondertekening maken geen onderdeel uit van de af te leggen eed of belofte. De bekrachtiging maakt wel een essentieel onderdeel uit van de af te leggen eed of belofte. Is een formulier niettemin op dit punt onvolledig, dan treedt artikel 5, derde lid van het Uitvoeringsbesluit in werking en wordt de eed bekrachtigd met de woorden 'Zo waarlijk helpe mij God, Almachtig' en de belofte met de woorden 'Dat verklaar en beloof ik'. Gebleken is dat hierover nog onduidelijkheid bestond. Ten slotte wordt opgemerkt dat het ten behoeve van de overzichtelijkheid van het Uitvoeringsbesluit wenselijk is om het grote aantal formulieren terug te dringen. Het voorgaande heeft geleid tot een aantal keuzes voor de wijze van publiceren.

⁷ Kamerstukken II, 2022/23, 29 362, nr. 337.

Evenals in voorgaande wijzigingen van dit besluit, worden de te publiceren formulieren geneutraliseerd door werkgeversspecifieke informatie (zoals aanduiding of naam van de werkgever) uit de tekst te halen. Dit betekent dat werkgevers hier hun eigen informatie in kunnen vullen. Omdat de indieners van deze formulieren vaak hechten aan deze werkgeversspecifieke informatie is er thans voor gekozen om de oorspronkelijke informatie, waarvan mag worden afgeweken, alsnog tussen haakjes toe te voegen. Dit vergroot voor die werkgevers de herkenbaarheid van hun formulieren.

Toelichtingen, aanhef en ondertekening bij een eed of belofteformulier worden niet in het besluit opgenomen. Dit geldt ook voor inleidende teksten die bijvoorbeeld weergeven wat voor soort organisatiecultuur een werkgever nastreeft. Werkgevers mogen die niet gepubliceerde tekst wel gebruiken, maar deze tekst maakt geen onderdeel uit van de bij dit Uitvoeringsbesluit vastgestelde tekst voor de af te leggen eed of belofte. Alleen als het de duidelijkheid van het formulier ten goede komt, is ervoor gekozen om een dergelijke tekst op het formulier mee te publiceren. Dit is het geval als de tekst van de af te leggen eed en belofte niet zelfstandig te lezen is.

Voor zover van toepassing de term 'aanstelling' in formulieren ambtshalve gewijzigd in 'dienstverband'. Reden hiervoor is dat de term 'aanstelling' sinds de inwerkingtreding van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren niet meer kan worden gebruikt voor ambtenaren die in dienst treden van een overheidswerkgever.

Een belangrijk verschil ten opzichte van eerdere versies van dit besluit is de samenvoeging van eed- en belofteformulieren. De inhoud van de af te leggen eed of belofte is immers identiek. De onderscheidende elementen in het formulier voor het afleggen van de eed dan wel de belofte zijn cursief gedrukt en bij de bekrachtiging is aangegeven of het de eed of belofte betreft. Werkgevers kunnen in de praktijk separate formulieren hanteren. Hetzelfde geldt als ingediende teksten voor ambtenaren en griffiepersoneel inhoudelijk hetzelfde zijn. Verschillen zitten dan bijvoorbeeld alleen in de aanduiding van wie de eed of belofte afneemt en wie de eed of belofte aflegt. Werkgevers kunnen dan in de praktijk separate formulieren gebruiken, maar het is niet nodig om in het Uitvoeringsbesluit aparte formulieren op te nemen. Dit laatste is slechts nodig als de af te leggen eed of belofte functiespecifiek is en om die reden een afwijkende tekst kent.

Ook ingeval een verzoek door een aantal werkgevers gezamenlijk is ingediend en daarbij een identieke tekst wordt gehanteerd, kan worden volstaan met het eenmalig publiceren van het formulier. In dat geval is het gepubliceerde formulier thans terug te vinden bij de werkgever die qua alfabetische rangschikking het eerst in het Uitvoeringsbesluit wordt genoemd. Betreft het een tekst die al in het Uitvoeringsbesluit was opgenomen, kan uiteraard van dat formulier gebruikgemaakt worden. Het is dan niet nodig om een of meer extra formulieren aan het Uitvoeringsbesluit toe te voegen. De hier gemaakte keuzes leiden ertoe dat het aantal formulieren in het Uitvoeringsbesluit niet toeneemt, maar juist vermindert.

De onderscheidende elementen zijn cursief weergegeven. Werkgevers kunnen desgewenst separate formulieren blijven hanteren. Daar waar in het formulier werkgeversspecifieke informatie tussen haakjes staat vermeld, kunnen door werkgevers de eigen gegevens worden ingevuld.

De hiernavolgende eed- en belofteformulieren vervallen:

- Provincie Noord-Holland (gaat formulier van de rijksoverheid gebruiken).
- Gemeente Cromstrijen (wegens gemeentelijke herindeling).
- Gemeente Korendijk (wegens gemeentelijke herindeling).
- Gemeente Landerd (wegens gemeentelijke herindeling).
- Waterschap De Stichtse Rijnlanden (gaat formulier van de rijksoverheid gebruiken).
- Waterschap Limburg (gaat formulier van de rijksoverheid gebruiken).
- Waterschap Rijn en IJssel (gaat formulier van de rijksoverheid gebruiken).

Tevens is van de gelegenheid gebruikgemaakt om de volgende onvolkomenheden in het Uitvoeringsbesluit te herstellen:

- Het formulier van de gemeenschappelijke regeling Brandweer Amsterdam-Amstelland (is eerder gewijzigd naar Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland) was abusievelijk in het Uitvoeringsbesluit blijven staan.
- Het formulier van de gemeente Hilvarenbeek was in het Uitvoeringsbesluit niet op de juiste alfabetische rangschikking geplaatst.
- In het Uitvoeringsbesluit stond abusievelijk vermeld gemeente 'Heezel-Leende'. Dit moet zijn: Heeze-Leende.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,